

Devlet memurlarının Belediye seçimine girmelerini yola koymak için kendilerine bir gün izin verilecek.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Yugoslav kral ve kraliçesi bu ayın 27 sinde Sofyaya gelecekler, bir kaç gün Bulgar paytahtında kalacaklar.

FIATI 5 KURUŞTUR.

9 uncu sene No. 3100 ÇARŞAMBA 26 EYLUL 1934

Tel: { Müdür : 24318, Yazı işleri müdürü : 24319, İdare ve Matbaa : 24310.

Bugün Dil savaşıımızın bayramını yapıyoruz

Dil yönündeki atılışımız yeni yeni hızlar ile yurttaşlarımızın gönlünde bu değişimin de inancını bütünleştirmiş ve güçlendirmiştir

Altı yılda dilimizin aldığı ileri görünüş Türk budununun bu yoldaki yaratıcılığının da yüksek bir örneğidir...

Bayram, yurdun her bucağında coşkunlukla kutlanacak...

Dil bayramı

İbrahim NECMİ
Bugün Dil Bayramıdır; Türk dilinin kurtuluş bayramıdır. Dil Bayramı, Türkçe bütün varlığını yeniden duyuran en büyük Türkün, Türk dilini de özleştirme yolunu açtığı gündür.

Bundan iki yıl önce bugün Büyük Gazinin yüksek önünde, Dolmabahçe sarayında Birinci Türk Dili Kurultayı toplanmıştı. O Kurultay, bugünü bütün dilcilerin bayramı olarak seçti, kutladı.

Büyük Gazinin yüksek önünde: evet! Türkçüğü, ölüm uçurumuna düşmek üzere olduğu günde, kolundan tutup çekerek, kurtaran o büyük Türk, Türk dilini de içine düştüğü karışıklıktan kurtardı. Koca bir Ülke işini çeviren sevgili başının içinde Türk diline, Türk tarihine, Türkün kültür varlığına da geniş bir düşünme, çalışma, bulma, sevmeye yer ayırdı.

İşte böyle bir alp yığının, böyle bir öz kurtarıcının, böyle bir doğru yol göstericinin gözlerinden saçılan can verici, umut artırıcı ışıklardan güc alarak, dilimiz üzerine çalışmaya başladık.

Dolmabahçe sarayında: evet! kuruluştan beri yalnız eğlence sesleriyle çınayan o duvarların içinde, Gazinin kutlu eli, bir dokunuşla, bir bilgi kaynağı, bir duygu ocağı yarattı; o duvarlarda yeni bir yankı belirtti: Orası, alfabe değişiminin de, dil özleşmesinin de kaynağı kesildi.

Birinci Türk Dili Kurultayında, yurdun dört yanından gelmiş bine yakın dil eri vardı. Bunların hep birden çıkan gur sesleri, bir ağzdan «Öz Dil! Öz Türkçe!» diye yükseliyordu. Bu ses o kadar güçlü, o kadar yankılı idi ki arada falso yapan bir kaç haykırış bile bunun akıllı gürlümesi arasında eridi, gitti.

İşte bugün kutladığımız bayram, o günün anıdır: Gazinin dil işini eline aldığı, Dolmabahçe sarayının bir bilgi yuvası oluşunun, bine yakın Türk bilirmişinin öz Türkçe için kalkışının anıdır...

O günden bugüne dek geceyi gündüze katarak çalışan Türk dilcileri iki yılın içinde neler yaptılar? Bu kutlu bayram gününde kısaca bunu anlatmak isterim.

En önce yapılacak iş, hereye varılacak yola işaretlemek, buraya doğru gidilecek en kısa yolu bulmaktır. İşte buradan başlandı.

Türk dilinin öz varlıklarını aramak, bulmak, ilk amaçtı. Bu varlık, iki gömüğe gizli duruyordu: Bunların biri, okuma yazma bilmeyenlerin konuşma dili, öteki de eskiden kalma yazıdır. O varlığı yeniden gizlendiği bu kaynakların içinde arayıp bulmak, ortaya koymak gerekirdi.

Önce ülkemizin kendi dil varlığını araştırmakla işe girişildi, ağzlarında yaşayıp duran yazı dilinden uzak kalmış öz Türkçe sözcükler derlendi.

Hep bilirdi, Rumelinin, Anadolu'nun türlü türlü sözleri, deyişleri vardır. İstanbul içinde bile yer yer söyleyişler değişir. Bir çok öz Türk sözü vardır ki Arap ve Fars kaynaklarından beslenen yazı dili onları yadığına, içine almamıştır.

Bu sözleri birer birer derlemek ne kadar güç bir iş olduğunu uzun uzadıya anlatmak gerekli midir, bilmem? İlk güçlük, bu sözleri bulmaktan başlar. Şunun için ki bu sözleri kullanırlar, onların ne değerli bir dil varlığı olduğunu bilmeden kullanırlar. Eski Osmanlı okur yazar onların diliyle o kadar alay etmiş, ona o kadar gülmüştür ki bu dilden utanır bile. Eski İmparatorluk öyle gözünü korkutmuştu ki bir söz aranırken bundan bir vergi mi çıkacak diye ürküten kendini alamaz. Bu çekimmeyi yenmekle de iş bitmez. Duyulan sözün ne demeye geldiğini iyice ölçüp biçerek belirtmek gerekirdi.

İşte bütün bu güçlüklerin önünde kalan derleyicilerimiz hiç yılmadan kendilerini bu ağır dil çalışmasına attılar. Duydukları, bildikleri sözleri, araya söz katmadan, bir araştırma yapıldığı belli olmadan anlamaya çalıştılar, fişlere geçirdiler. Bu fişler Kazalarda, sonra Vilâyetlerde birer elekten geçirildi. Birbirine benzerleri ayrılarak süzülürdü.

İşte böyle süzülme süzülme gelen fişlerin sayısı 130 bini aşmıştır!

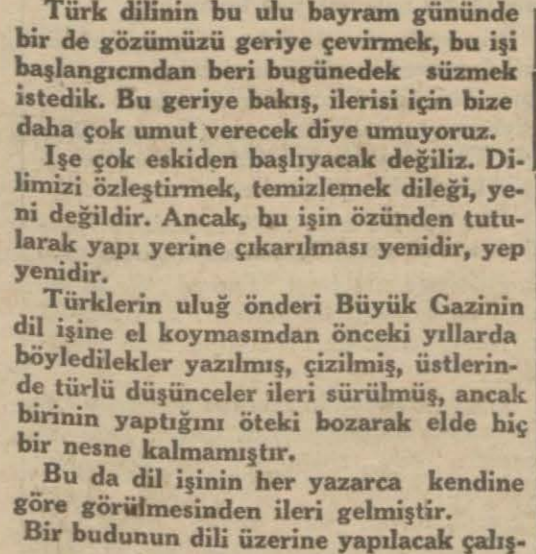
İkinci Öz Dil kaynağı olan eski yazılardan en ileri gelirlerinden 150 tanesi birer birer tarandı. İçlerinde bulunan öz Türkçe (Devamı 2 inci sahifede)

Bugün birinci Türk dili kurultayının ikinci yıldönümünü kutluyoruz. Bu fotoğraf birinci kurultayın özülü ve atımlı bir durgusudur. Büyük önderimiz Gazi Mustafa Kemal Hâzretlerinin kurultaydaki konuşmaları gittiğini gösteriyor

Türk budununun ulu önderi bütün değişimlerimizde olduğu gibi dil savaşında da bize atılışın ileriliğini verdi, öncülüğünü yaptı

Başkan Saffet ve başyazgan İ. Necmi Beyler malarda senlik, benlik kaygusu olmamalıdır. Olursa o iş ilkinden bozuk demektir. Büyük öndere gelinceye dek hep böyle senlik, benlik kaygusuyla yazılan yazılardan bir iş görülemezdir. İşte bundan dolayı biz burada dil savaşına Gazinin kutlu elini bu işe koydu-

ğu günden başlayacağız. Bu da altı buçuk yıllık bir geçmiş demektir.

Altı buçuk yılda ne olur, demeyin! Gazi gibi bir aydınlık kaynağının elinde altı buçuk yıl, en şaşılacak yenilikleri yaratmaya yetecek bir uzundur.

Altı buçuk yılda ne olduğunu anlamak isterseniz 1927 de çıkan bir gazetenin yazılarını bugünküleri karşılaştırın. Özlediğimiz dile daha varamadık da gene arada yüz yıllar geçmişesine benzemelik göreceksiniz.

Biraz ileride böyle bir karşılaştırmayı da gözünüzün önüne koyuyoruz.

Dil savaşının başlangıcı

Dil savaşının ilk başlangıcı, sayıların yazılışını değiştirmekle kendini göstermiştir. 1928 yılı başlarında Reşit Saffet böyle bir kaç arkadaşının ileri sürdüğü bu değişim, ancak bir başlangıçtı. Denebilir ki, bir ileri karakol deneme atışı. Sayı yazılışının değişmesi, ortadaki birdenbire uyandırdı. Başta «Milliyet», olmak üzere, yazının da değişmesi üzerine yazılar yazılmaya başladı.

«Milliyet», te — şimdi T. D. T. C. nin umumi kâtipliğini yapmakta olan — İbrahim Necmi, «Vakit», te — gene o cemiyetin en göze çarpar çalışıcılarından olan — Ahmet Cevat Beyler, yeni Türk yazısını ileri sürerek ategli yazılar yazdılar.

Bu işi beğenmeyenler, alışkanlığa uyarak olurla bağlamak isteyenler çoktu. Bunların bir takımı seslerini de yükseltmekten geri durmadılar. Ancak artık bunların geçmişten yankılar getiren gürültülerine kulak verilmeyordu.

Sayı yazıları değiştirilirken o günün Maarif Vekili olan Yahyayanmış Necati (Devamı 2 inci sahifede)

Fotografılar: «Erkânı harbiye akademisi», sini bitirenler ile akademi kumandanı Ali Fuat Paşanın sözlerini okuyuşunu gösteriyor

Harp akademisini bitirenler diplomalarını aldılar

Dün öğleden sonra Yıldızdaki Harp akademisinde sevinçli bir gün kutlandı

Bu yıl kara ve deniz harp akademisini bitirenler Erkânı Harbiye stajına ayrılan zabıtların diplomalarını dün öğleden sonra saat 15 te Yıldızda harp akademisinde büyük bir sevinç içinde dağıtılmıştır.

Bu sevinçli günün kutlanılmasına D. T. C. nin kumandanları birçok mebuslar bulunmuşlardır. Sevinçli günün kutlanılmasına istiklal marşı ile başlanmıştır. Ayakta içten gelen bir bağlılık ile dinlenen marşın sonra erkânı harbiye (Devamı 6 mci sahifede)

Parlâmentolar konferansı görüşmelerine devam etti

Dün konferansta söz alanların hepsi Türkiye'nin ileri atılışlarını överek andılar

Dün Belediye murahhaslara ziyafet verdi

30 uncu budunlar arası parlâmentolar konferansı dün de çalışmaya devam etmiştir. Programa göre, sabah saat dokuzda silâhsızlanma ve emniyet işlerini görüşecek olan komisyonun toplantısı ve saat onda da umumi heyet toplantısı vardı.

Komisyon saat 9,30 da toplanmıştır. Burada silâhsızlanma işi görüşülmekte iken saat 10,30 da umumi heyet toplanmıştır. Bundan ötürü Yıldız sarayı koridorlarında sabah dokuzdan itibaren büyük bir kaynaşma göze çarpıyordu. Murahhaslar büfede, salonlarda aralarında görüşüyorlardı. Celse açıldığı zaman murahhasların bir kısmı silâhsızlanma komisyonunda bir kısmı da salonlarda ve koridorlarda bulunuyordu. Bu sebeple müzakere - ye orada bulunan murahhasların az

Dünkü toplantıda söz söyleyen murahhaslar bir kısmı hazır olduğu halde başlanmıştır. Hasan Bey celseyi açtı ve umumi (Devamı 6 mci sahifede)

İstanbuldan Edirneye tren parası yeniden ucuzladı

Son görüşmeler bu yolda da gidiş ve geliş bilet paralarını ucuzlattı

Şark demir yolları yolcu bilet paralarında son indirilişin artırılması için Nafia baş müfettişi Faik Beyle şirket müdürü M. Paskal arasındaki görüşmeler sonunu bulmuştur. Kumpanya bu suretle evvelce konulan indirme miktarına yüzde 10 daha eklemeye üzerine almıştır.

Son görüşmelerin vardığı netice Paris'teki merkeze bildirilmiş ve oradan da muvafakat cevabı alınmıştır.

Banliyö hattındaki indirme miktarı % 20 den % 30 a çıkarılmıştır. Küçük çekmeceye ikinci mevki gidiş parası 35 kuruştan 24,5 kuruşa, gidiş geliş parası 60 kuruştan 42 kuruşa, Bakırköyüne ikinci mevki gidiş geliş parası 35 ten 24,5 kuruşa, üçüncü mevki gidiş geliş parası da 22,20 den 15 kuruş 30 paraya indirilmiştir.

Büyük hat bilet paralarında yapılan indirme miktarına gelince:

Edirneye yalnız gidiş parası birinci mevki 11,94 kuruştan 836,5 kuruşa, ikinci (Devamı 2 inci sahifede)

Şark Demiryollarında Nafia başmüfettişi Faik Bey

Dil Bayramı

İçinde «inan» vardır, «ülkü» vardır, «hız» vardır; Ama anlatamadım, keheledim yıllardır: «Canan» diye sestendim Türk kıızı sevgiliime «İyman» bir sarık gibi dolanmıştı dilime «Yalazlı inancım» nasıl anlatsam, kime? Bir «mekfâre» çakılı takılır kalemime Gönlümdeki, süzülmesi, duyguyu dökmezdim! Kaç kere yazgıyı ayak altında ezdim... Kaç vahye benzer duygu içimi sardı, deşti, Kötü sözler yüzünden öyle manzumeleşti... Çetrefil dil yüzünden attı sazı, deyişi: Kaç «kodat kobilik», i yazacak kaç bin kişi! Yoksa destanlarıyla, ünlüleriyle bu Budun Beslerdi beşyüzünü birden Dede Korkud'un... Tek eksiği dilinin gitgide bozulması : Bin Hügeluk sanı var, bin Şekispirlik yast!..

Bütün dikenlerinden sıyrılan bir gül gibi, Yüksek öz duygularla dolan bir gönül gibi, Türk dili, açılıyor, geliyor, eriyor... Söz-söz, demek ki, tüy-tüy, kendisini veriyor Türkün duygularına türkçenin kanatları! Şu sanat göklerinin sonu gelmez katları, Açılış! Yerimizi almaya varacağız... Sanatta da bir yeni «Ankara», kuracağız!

Behçet KEMAL

Bugün Dil savaşıımızın bayramını yapıyoruz

(Baş 1 inci sahifede)

Bey, bir sorguya karşı, yazıyı değiştirme işini düşünmek üzere bir kurum kurulduğunu söyledi. Bu sözler, işin artık yapı yola girdiğini gösteriyordu.

Yeni yazıyı dileyenler bundan güc aldılar; yazılarını daha ileri götürdüler.

Bir kaç ay süren bu didişmeler 9 ağustos 1928 te büyük Gazinin Topkapı parkında söylediği sözlerle bağlandı. Bütün Türklüğün candan sevdiği önder yeni yazıyı ileri sürünce, bunu öğrenmek, bununla yazmak, bununla okumak her Türkün içinden kopan bir dilek oldu.

Bu işi istemeyenler bile, milyonlarca Türkün kalkınması önünde boyunlarını eğdiler. Yeni Türk yazısı, şimşek gibi bir parıltı ile ortaya çıktı, yayıldı, sevildi, yazıldı, öğrenildi.

11 ağustos 1928 de Dolma bahçe sarayında yeni yazı öğretilmeye başlandı. Bütün ülkeye bir örnek olarak yapılan bu işi önder, "Milliyet", te yeni yazı için ileri atılan İbrahim Necmi Beye gördürdü.

Yıkılmağa yüz tutmuş imparatorluğun yalancı bir parıltı göstermek için Beşiktaş kıyılarında kurduğu Dolmabahçe sarayının divarları, o gündek benzerini görmedikleri bu bilgi kaynaşmaları önünde de çalamaz gibiydiler.

Gazinin parktaki sözlerinden 20 gün sonra, 29 ağustos 1928 de gene Dolmabahçe sarayında bütün ileri gelenlerin önünde yapılan danışmalarla yeni yazı, Türklüğün yazısı olarak benimsenildi.

İşte dil işinin başlangıcı böyle oldu.

İlk dil kurumları

Yazımızı değiştirmek ne yolla olabileceğini araştırmak üzere ilk kurulan kurumda bulunanlar şunlardır:

1 — Mehmet Emin Bey: O zaman M. T. T. H. reisi. Eski Maarif müsteşarı.
2 — İhsan Bey O zaman M. T. T. H. âzâsından, şimdi reis.

3 — Ruşen Eşref Bey: O zaman Afyon mebusu, şimdi Tiran elçisi.

4 — Falih Rıfkı Bey: Bolu mebusu.

5 — Yakup Kadri Bey O zaman Mardin, Şimdi Manisa mebusu.

6 — Fazıl Ahmet Bey: O zaman muallim, şimdi Elazığ mebusu.

7 — İbrahim Osman Bey: Hariciye memurlarından.

8 — Ahmet Cevat Bey: O zaman muharrir, şimdi Cankale mebusu

9 — Ragıp Fırlısı Bey: Üniversite profesörlerinden.

Bu kurum ilk çalışmalarını yapmış, bir alfabe raporu, bir gramer raporu, bir devlet alfabeti yazmıştı.

İstanbul'da yeni yazı benimsendiği günlerde bu kuruma şunlar da katıldı:

10 — İbrahim Necmi Bey: O zaman muallim, şimdi T. D. T. C. umumî kâtibî.

11 — Celâl Sahir Bey: O zaman muharrir, şimdi Zonguldak mebusu.

12 — İsmail Hikmet Bey: O zaman muallim, şimdi marif müfettişi.

13 — Baha Bey: Muallim ve lügatçi.

14 — Ahmet Rasim Bey: O zaman İstanbul mebusu, şimdi ölmüştür.

Yeni yazı benimsenirken, yasaya da bağlandıktan sonra dil işleri üzerine çalışmak için yeni bir kurum yapıldı. Yukarıdaki adları yazılanlar hepsi de bu kuruma alındı. Bunlardan başka Velet Çelebi, Besim Atalay, Hâmit Zübeyir, İshak Refet, İbrahim Alâttin, Reşat Nuri, Hasan Fehmi beyler gibi bir kaç arkadaş ile o sırada mehzelerde çalışmakta olan Macar dilcilerinden Mesaröz Bey de bunların arasına katıldı. Her bilim üzerine çalışmalar yapılmak onu bilenlerden bir, iki kişi ayrıca çağırıldı. Bitigi adları, işinde Aksaray mebusu Yaşar Beyin çalışması buna örnek olarak anılmağa değer.

Bu yeni kurum, iki buçuk yıl kadar dil üzerinde çalıştıktan sonra 1931 yazında ortadan kalkmıştır.

Yazı değişiminden sonra dil çalışmaları

Yazı değişimi yasa kılığını aldıktan sonra ki çalışmalar şu eserler üzerinde toplanmıştır:

1 — Bir Türkçe sözlük (lügat) yapma,

2 — Fransızca Larousse universelle'deki sözleri Türkçeye çevirmek,

3 — Terim'leri Türkçeleştirmek.

İki buçuk yıl süren çalışmaları arasında bu işler için yollara girilmiş ancak hiç biri başarılanmamıştır.

Türkçe sözlük yapmak için, o güne değin türlü yollardan derlenen sözler bir araya getirilmeğe çalışılmış, A ile başlayan bütün sözler elekten geçirilerek her birinin sözlüğe gireceği kılık belirlenmiştir.

Fransızca Larousse'in bir çok parçasını yazırlara dağıtılarak Türkçeye çevirilmesi alınmış, A ile başlayan kısmın çevrimleri gözden de geçirilmiştir.

Bilim terimleri üzerine bir çok sözler toplanmış, bunlardan en çok bitkiler bilimi üzerinde çalışılarak yine Larousse'da bulunan bitki sözlerinden a, b, c ile başlayanların karşılıkları da konulmuştur.

İki buçuk yıllık bu çalışmanın değeri verimliliği gözle görünmüştür. Bu da, çalışmada tutulan yoldan ileri geldi. O günlerde kurumun görüşü şöyle idi: Ortaya bir baskı koymadan önce, işin bütün — taslak kılığında da olsa — çıkması olmalıydı. En küçük bir eksikliğe yüzde yarım da olsa yanlış göz yummamak istiyen bu titiz çalışma yolu, uzaktan değil, yakından bakanlarda bile iş yapılmıyor düşüncesini uyandırmıyordu.

İşte ikinci dil kurumunu bitiren de bu oldu. Büyük umutlarla işe başlayan kurumun verimsizliğine, kapanmasına yol açtı. 1931 biçiminde dil parası kaldırıldı. Dil kurumu da dağıldı. İki buçuk yıllık çalışmaları bıraktığı verim, bir yıl kadar marifete kapak kaldı. Sonra yeni kurulan T. D. T. C. ne verildi.

T.D.T.C. nin kuruluşu

Bu sırada tarih işi ön sıraya geçmişti.

bir hedefte,
bir gayeyle
birleşme-
si-dir.
Bu kuvve-
tin
leilkadın
ma'seri
olabilir-
mesi onun
çok temiz,
çok ösül,

Gazi Hz. Türke önce alfabetesinin sonra da dilinin değişimini verdi. Bu fotoğraf büyük başbuğün Türk alfabeti ile ilk yazdığı yazıyı durguluyor

Ulug Önder Türk tarihinin bakımsızlığını görmüş, bu işle uğraşacak yeni bir kurum kurmuştu. T. T. T. C. adını alan bu kurum, Avrupada, Amerikada en ileri gelir tarih bilirlerin buluşlarını bir araya getirerek, yeni Türk tarih tezini ortaya attı.

Bu tez, yerbilik (Géologie), kişibilik (Anthropologie), Dilbilik (Linguistique) gibi bilimlerin verimlerinden güc alan kişi kültürünün ana kaynağı orta Asyada on binlerce yıl önce yaşamış Brakisefal Türk uruğu olduğuna ortaya koydu. Avrupaya, Amerikaya, Akdeniz kıyılarına, Hint, Çin, Sümer, Elam, Eti illerine yayılan tunç yapımı kültürünün orta Asyadan kopuşup geldiği anlaşıldı.

Tarih tezini canlandırın bilimlerden biri de dil bilimi idi. Dillerin kuruluşunu araştırmak, Türk dilinin bânlarına ne denli yardım etmiş olduğu ortaya çıkıyordu. Bunu olanca genişliğe belirtmek için, Türk dili — yalnız kendi varlığı içinde değil, bütün akan dillerle karşılaştırılarak — denştirilmek gerektiği kendini gösterdi.

İşte bunun üzerine Türklüğün ulug kurtarıcısı, yeniden dil işi üzerine döndü. 12 temmuz 1932 de yeni bir kurum yarattı. T. T. T. C. ne öz kardeş olarak yapılan bu kuruma, T. D. T. C. adı verildi.

İlk kurumun başında şunun en gürbüz dilcisi olan yarlıganmış Samih Rifat Bey vardı. Ruşen Eşref, Celâl Sahir, Yakup Kadri Beylerle birlikte T. D. T. C. ne kılık verdiler. O yaz büyük Önder, Yalovada, İstanbulda hep dil işle uğraştu. 26 eylül 1932 te birinci Türk dili kurultayı Dolmabahçe toplandı. Ülke nin her yanından kopuşup gelmiş bine yakın dil eri bu kurultayda birleşti.

Birinci Türk dili kurultayı, 10 gün süren sıkı bir çalışmadan sonra, bir U. M. H. seçti. Bu kuruma şunlar vardı: Reis: Samih Rifat Bey Çanakakale mebusu

Umumi kâtip: Ruşen Eşref Bey Afyon mebusu

Muhasebeci: Besim Atalay Bey Aksaray mebusu

Lengüvistik - filoloji kolbaşı: Hâmit Zübeyir Bey müzeler müdürü

Etimoloji kolbaşı: Hasan Ali Bey marif müfettişi

Gramer - Sentaks kolbaşı: Ahmet Cevat Bey

Lügat - İstilah kolbaşı: Celâl Sahir Bey Zonguldak mebusu

Derleme kolbaşı: Ragıp Hulûsi Bey Neşriyat kolbaşı: İbrahim Necmi Bey

Yeni U. M. H. ilk adım olarak, ülke içinde yaygın bir söz derleme işine girişti. Daha çalışmalarına başlarken, başındaki büyük dil erini yitiren kurumun işlerini — o sırada Maarif Vekili olan — Yarlıganmış Reşit Galip Bey ele aldı.

İkinci kurultaya değin, Samih Rifat Beyin yerine kimse seçilmedi. İşlerin başında Maarif Vekili olarak bulunanlar şunlardır:

1 — Reşit Galip Bey

2 — Doktor Refik Bey Sıhhiye Vekili (vekil olarak)

3 — Hikmet Bey: Manisa mebusu

4 — Abidin Bey: Şimdiki Maarif Vekili

Birinci çalışma yılı sonunda umumi Kâtip Ruşen Eşref Bey başka, daha ileri bir yüküm olarak çekildi. Ragıp Hulûsi Bey de üniversiteye geçti. Umumi kâtipliğe İbrahim Necmi, derleme kolbaşıyla na Konya mebusu Naim Hazım, neşriyat kolbaşıyla da Yakup Kadri Beyler geçtiler. İkinci yılda bu kurum işleri çevirecek ikinci Türk dili kurultayınadek getirdi. 18 ağustos 1934 te açılan ikinci Türk dili kurultayı da yeni U. M. H. yini şöyle seçti:

Başkan : Saffet Bey Erzincan mebusu

HARİCİ HABERLER

Yugoslav kralı bu ayın 27 sinde Sofyaya geliyor

Bulgar Başvekili iki memleket arasında sıklaşan münasebetlerin başkalarının aleyhine olmadığını söylüyor

SOFYA, 25.A.A. — Başvekil M. Georgiyef, Bulgar telgraf ajansının bir muharririne Yugoslavya Kralı ve Kraliçesinin yakında Sofyaya yapacakları ziyâret hakkında beyanatta bulunarak, bu ayın 27 sinde Bulgar payitahtına gelecek olan komsu hükümdarların bütün Bulgaristan tarafından büyük bir sevinç ve sevgi hisleriyle karşılanacağını söylemiştir. Bulgar Başvekili iki komsu millet arasında mevcut olan kan rabitalarından bahsettikten sonra bu iki milletin tam bir uzlaşma halinde yaşamaları ve kültür sahahında birbirlerine yardımda bulunmaları ve bu suretle umumî sulha hadim olmaları mümkün ve lâzım olduğunu beyan etmiştir.

M. Georgiyef, ahiret yolda elde edilir iş olan terakkilerin Bulgarlarla Yugoslavlar arasında pek ziyade suretle yeni bir takım münasebetler teessüs etmekte olduğunu göstermekte bulunduğunu ve bu münasebetlerin alelele iyi komşuluk münasebetlerinden ibaret olmayıp kardeşlik münasebetleri olduğunu söylemiş, sözünü devamlı demiştir ki :

— Bu münasebetlerin esası, mütakabil hümet ve itimat ve sulh içinde çalışmak arzusudur. İşte bu sebepten dolayı bu münasebetler hiç kimse aleyhine

mütveccih bir tehdit teşkil etmediği gibi, kimseyi endişeye düşürmesine de mahal yoktur.

Bulgaristanla Yugoslavya arasında muallak bir takım meseleler mevcut olduğuna ve Bulgar Kralı ve Kraliçesinin Belgrad'ı ziyaretleri sırasında iki memleketin mesul zimamdarları arasında cereyan etmiş olan itimat esasına müstenin mülâkatlara telmih eden M. Georgiyef, şimdi bu görüşmelere daha müsait bir hava içinde devam edilebileceğini ve bunların neticesinde Bulgar, Yugoslav mukarretinin daha ziyade sağlanacağını ümit etmekte bulunduğunu beyanattandan sonra demiştir ki :

— Zira iki memleketin münasebetlerinde husule gelmiş olan tebeddül bir slav romantizminin ifadesi olmayıp harbin ve kinin nemek olduğu bilen ve şimdi sulh ve dostluğun kymetini bilen iki milletin iyiden iyide düşündükten sonra vücuda getirmiş oldukları bir eserdir.

M. Georgiyef, netice olarak bu eserin kuvvet bulacağını, daha ziyade inkişaf edeceğini, çünkü bir takım siyasi spekülasyonlara değil, mütakabil itimada, hukuk müsavatına ve Bulgarlarla Yugoslavlar arasındaki kan karabetine istinad etmekte bulunduğunu söylemiştir.

Nurullah Esat B. geliyor

MOSKOVA, 25 (A.A.) — Nurullah Esat Beyle Safa Bey dün hareket etmişlerdir. İstasyonda Türkiye büyükelçisi Vâsif Beyle Türk sanayi heyeti âzası, hariciye komiserliği şark işleri birinci dairesi müdürü M. Miller, turkstorotru müdürü M. Zolotarev ve diğer zevat bulunuyorlardı.

Londra borsası

LONDRA, 25. A.A. — İş'arı ahire kâdar, Londra borsası, cumartesi günleri kapalı olacaktır.

Umumi kâtip İbrahim Necmi Bey Muhasebeci: Besim Atalay Bey Aksaray mebusu

Lengüvistik kolbaşı: Ahmet Cevat Bey Çanakakale mebusu

Filoloji kolbaşı: Ali Canip Bey Ordu mebusu

Etimoloji kolbaşı: Hasan Reşit Bey Muş mebusu

Gramer - Sentaks kolbaşı: Yakup Kadri Bey Manisa mebusu

Lügat kolbaşı: Celâl Sahir Bey Zonguldak mebusu

İstilah kolbaşı: Refet Bey Urfa mebusu

Derleme kolbaşı: Naim Hazım Bey Konya mebusu

Neşriyat kolbaşı: İzzet Ulvi Bey Afyon mebusu

T. D. T. C. nin çalışmaları

1932 yılının onuncu ayı sonlarında işe el koyan T. D. T. C. birinci kurultayın çizdiği çalışma programı üzerinde aldı, duraksız, süreklî bir çalışmaya ken dinin vermiştir. 1934 yılının yedinci ayı sonuna kadar 21 ay süren bu çalışmanın verimlerini, ikinci kurultayda İbrahim Necmi Beyin okuduğu rapor birer birer göstermiştir.

Bunları, kısaca, şöyle gösterebiliriz: 1 — Ülke içinde söz derleme işi 130 bin fiş getirmiştir.

2 — 7000 den artık yabancı söze karşılık olabalecek 30,000 e yakın Türkçe söz taranmış, 1300 sahifalık bir (tarama dergisi) çıkarılmıştır.

3 — 32,000 den çok terim listelere geçirilerek basılmış, karşılık bulmak üzere bilimlerlerine dağıtılmıştır.

4 — 7 tane bülten basılmış, iki gramer anketi kitabı çıkarılmış, ayrıca bir çok kitaplar anılanaklar kimi baskıya verilmiş, kimi de gözden geçirilmeğe bulunmuştur.

İkinci Türk dili kurultayı, birinci kurultayın verdiği program üzerindeki bu çalışmaları beşenmiş, yeni U. M. H. da işin daha ilerisine geçmek üzere işe başlamıştır.

Şimdi yapılmışma girişilen işlerin başlıcaları şunlardır: 1 — Söz derlemenin verimini bir derleme dergisinde toplayıp basmak,

2 — Türkçede söz yaratma yollarını gösterir bir elker dergisi yapma,

3 — Tarama dergisinin eksiklerini, yanlışlarını düzeltir bir ulama çıkarmak,

4 — Yazı dilimizdeki yabancı sözlerin öz Türkçe karşılıklarını seçerek bir karşılıklar klavuzu yapma,

5 — Yer yüzü dil biliminin ana yazılarının dilimize çevirmek,

Görülüyor ki, altı yıl içinde dilimizin aldığı ileri görünüş çok geniş, çok büyük çok yüksek bir iş olmuştur. Oyle ki dil işine el konduğu sıralarda, bundan iki yıl önce:

— Dil işinde kişi gününün erki yoktur iş olacağına varır.

Diyenler, daha bugünden alınan yol bakarak, utançlarından yüzlerini örtseler yeridirl!

Bayram nasıl kutlanacak

Bugün yurdum her bucağında birinci dil kurultayın toplandığı günün yıl dönümü, dil savaşımız kutlanacaktır. Bunun için Halkevleri geniş şenlik

İstanbuldan Edirneye

(Baş 1 inci sahifede)

ci mevki 885 kuruştan 619,5 kuruşa, üçüncü mevki 575 kuruştan 402 kuruşa, Edirneye gidiz geliş parası 23 kuruş lıradan 11 lira 94 kuruşa, ikinci mevki 17 lira 70 kuruştan 885 kuruşa, üçüncü mevki 11,5 liradan 575 kuruşa indirilmiştir.

Bu yeni paralara birinci teşrinin ilk gününde başlanacaktır. Son indirim ile Şark demiryollarında yolcu bilet parası, devlet demir yollarından daha ucuzlamıştır.

programları yapmışlardır. İstanbul Halkevinde de, bütün yurtta olacağı gibi, büyük şenlikler yapılacaktır. Bugün saat 16 da, İstanbul Halkevinde toplanacaktır. Bu toplantıda dil savaşına candan bağlı bütün yurttaşlar çağırılmışlardır. Program şudur:

1 — Açılış sözü

2 — İstiklâl ve kurultay marşları.

3 — Refik Ahmet Bey tarafından ediliyâ konuşma.

4 — Eski dille yeni dilin karşılaştırılması için eski ve yeni iki şiir, eski yeni iki nesir okunacaktır.

5 — Seçme sanatçılarımız tarafından konser verilecektir.

Türk dili tetkik cemiyeti başkanı Erzincan mebusu Saffet Bey de bu akşam saat 20,30 da radyoda bir konferans verecek, girişilen dil savaşının tutumunu anlatacaktır.

Saffet Beyin konferansındaki öz türkçe sözler

Saffet Beyin konferansında kullanaçağı öz türkçe sözleri okuyucularımıza kolaylık olsun diye bugünden aşağı yazıyoruz:

Lönder — Lider, 2. Budun — Millet, 3. Armağan — Hediye, 4. Yat — Yabancı, 5. Arıklık — İsmet; dokunulmaz arıklığı — Harimi İsmet, 6. Acun — Cihan, dünya, 7. Amaç — Hedef, 8. Ulus — Millet, halk, 9. Güzey — Sâye, 10. Yaltırmak — Parlatmak, ziyadar etmek, 11. Ululuk — Milliyet, 12. Türe — Prencip, 13. Güvenli — Emin, 14. Açar — Miftah, Anahtar, 15. Gömüç — Define, hazine, 16. Bitik — Kitap, 17. Gere — Lâzım, 18. Yaltrık — Nur, ziya, şua, 19. Alan — Saha, meydan, 20. unelmek — Neğvünema bulmak.

21. — Uzel — Evvel, üzelliik — evellik, İrdem, 22. Okan — azamet sahibi, Azamuşşan manasına mabut addır, ki buradan Okyanos sözü almıştır. Bahri muhiti atlası. 23. Batı — Garp 24. Yalçın — Cilâret, 25. Yararlık — Mahallik, 26. Eclitmek — Ehlileştirilmek, 27. İe — Sahib, Malik. 28. Terim — İstilah, tabir, 29. Deyim — İfade, 30. Söy — Kavım, 31. Sosyal — Medeni, İfti-mai, 32. Kez — Kerre, defa, 33. Diltüre — Dil prensibi, 35. Kurum — Cemiyet, teşekkül. 35. İrdem — Matlep; irdemek — talep etmek. 36. Yön — Veçhe, cephe, 37. Onarmak — İslah etmek. 38. Kırtnda — Yarımda, Huzurunda, 39. Seçkin — Mümtaz, Güzide, 40. Kural — Kaide, 41. Gereklinesner, — Malzeme, 42. — Dirilik — Ciyadet, zindelik. 43. Erıklık — Kemal, 44. ödek — Asil (Madde), 45. Ezim — Mecburiyet, 46. Bun — İhtiyaç, zaruret (bunalmak bundan gelir) 47. Onur — Şeref 48. Yüküm — Vazife (yüklenilen şey), 49. Emek — Gayret, 50. Cumur — Topluluk, cümle, 51. İrdem — İstek, irade (gene irdemekten), 52. Nednli ne kadar. 53. Asılığ — Faydalı, 54. Kamumuz — Hepimiz, 55. Uza — Müddet, zaman (Uzamak — imtîdat etmek), 56. Genel — Umumi, 57. özek — Merkez, 58. İnanç — İman, 59. Bayık — Kat'i muahakkak.

İzmirde

İZMİR, 25 (Milliyet) — Dil bayramının kutlanmağı için Halkevinde toplanmıştır.

SON DAKİKA

İktisat Vekili İzmir'e gitti

ANKARA, 25 (Telefonla) — İktisat Vekil Mahmut Celâl Bey bugün öğle trenile İzmir'e hareket etmiştir. Celâl Bey İzmirde bir kaç gün kaldıktan sonra kömür madeni ve sonra bazı madenlerde tetkikatta bulunacaktır. Vekil Bey altın ve petrol arama yerlerine Esganiye gidecektir. Celâl Beyin bu tetkik seyahati bir ay sürecektir.

Hâkimlerden yükselenlerin listesi

ANKARA, 25 (Telefonla) — Adliye vekâleti ayırma encümeni çalışmalarını resmî bitirecektir. Hâkimlerden yükselenlerin listesi bir kaç gün sonra yazın gazetede yayılacaktır.

Adliye intihap encümeninin önümüzdeki ayın ilk haftalarında toplanması kararlaştırılmıştır.

Oktruva karşılığı alınan paralar 518 belediye arasında paylaştırıldı

Ankara belediyesine 71,791, Bursaya 58,991, Edirneye 33,379, Erzuruma 29,568, Eskişehir 30,816, İstanbula 671,271, İzmir'e 147,690, Konyaya 45,392, Adanaya 69,744, Sivas'a 28,515, Trabzona 23,646 lira düşmüştür.

ANKARA, 25 (Telefonla) — 933 senesinde oktruva karşılığı olarak gümrük resmine yapılan katmalarından alınan yüzde onlardan gümrük idarelerine Dahiliye Vekâletine 3654613 lira verilmiştir. Bundan 3561804 lirası 518 belediye nüfusu nisbetinde dağılmıştır. Kalan 92909 lira da dağılmak üzeredir.

Turhal şeker fabrikası 1 nci teşrinin ortalarında işlemeğe başlayacaktır

ANKARA, 25 (Telefonla) — Turhal şeker fabrikasının tecrübe işletmesinde bulunmak üzere fabrikanın idare meclisi âzaları bugün Turhala gittiler. Fabrikanın açılma resmî birinci teşrinin ortalarında yapılacaktır.

19 yaşında bir genç karısını öldürdü

EZİNE, 25 (Milliyet) — Ezinenin Pazar köyünde korkunç bir cinayet olmuştur. On dokuz yaşında İsmail ef. adında bir genç karısı Zehra hanımı bıçakla 12 yerinden yaralayarak öldürmüştür. Katil yakalandı. Adliyeye verildi.

Dil bayramı

(Baş 1 inci sahifede)

Şözler almdı. Bütün bu derlemelerden, taramalardan yazı dilimizde kullanılan duran yabancı sözlerin hangilerine öz Türkçe karşılık bulabildiğimizi gösterir bir (Tarama Dergisi) çıkarıldı. Bu dergide yazılı yabancı sözlerin sayısı 7000 den artıktır. Bunlara karşılık olarak derleme ve taramadan alınan öz Türkçe sözler de 30.000 e yakındır.

Dilimizin öz kaynaklarını araştırma işi bunlarla bitmiş sayılmaz. Yeni çalışmalara başlarken bir yandan derleme işini, halkbilgisiyle birlikte, daha geniş ölçüde ileri götürmek, öbür yandan da yazılarımızı bir daha, daha geniş bir ölçüde, her sözün yasama, değışme, ölmeye çağlarını da belli edecek yolda, kullanış örnekleriyle birlikte taramak işlerine el konmuştur.

Bu ana aköz, bize dilimizin türlü kaynaklarını derinliklerinde gizli varlıklarını verecek, bizi yeni Türk Sözlüğüne götürecektir.

Derleme ve Tarama yollarıyla bulunan ve bulunacak olan sözler, Türk dilinin ne zengin, ne yaman bir ana kaynak olduğunu bir kere daha gösterecektir.

İlk adım olan Tarama Dergisi bu yolda yapılacak emellerin ne değerli karşılıkları olacağını göstermiştir. Dergideki sözler, öz dilimizin hem zenginliğini, hem de başka dillere kaynaklığını gösterecek değerlidir.

Bir örnek verelim: bugün herkesin söylediği "psikoloji", sözünün kökü aranacak olursa bunun "psikoz" dan çıktığı görülür. Etimoloji kitapları bunu da "ne fes", diye anlatırlar. Yaşamının nefes almak bir olduğunu düşünen eskilerin "nefos" le "ruh", u bir tutmaları kolay anlaşılır bir işti.

Şimdi Dergide "nefes" sözüne baktıranız "Pıs", diye bir söz görürsünüz ki "psikoz", sözünün de, "nefes", lakırdsın da hep bu ana kaynaktan kaynakmış olduğunu anlamak pek kolay olur.

Bir başka örnek daha: "Tünel", sözünü frenkçeden aldığımız bilmiyen yoktur. Bu sözü Fransızlar nereden almış diye araştırmak isterseniz (Fransız Dilinin Etimolojisi) diye iki yıl önce basılmış kitap size şöyle der:

"Bu sözcük ilk önce 1830 senesinde İngilizceden almış Fransızcaya girmiştir. İngilizcede söyleniş "Tunnel", dir ki bunda da kaynağı karandırılır. Latincedeki söylenişlerinin de etimolojisi belli değildir."

Görüyorsunuz ki Avrupa bu sözün ana kaynağını bulamamıştır. Şimdi Dergiyi açınız: "Tün", sözünün "gece, karanlık" demeye geldiğini görürsünüz. Buna "Kural, kaval, çakal, sakal, güzel..." sözlerinin sonunda görülen "al - el, ekin katarsanız "Tünel, in "karanlık yer, demeye gelen öz Türkçe bir söz olduğu ortaya çıkar.

Daha böyle yüzlerce örnek bugün gözünüzün önündedir. Dergi bize yalnız Osmanlıca kullanılan yabancı sözlerin karşılıklarını vermekle kalmaz. Dilimizin ne geniş, ne yaygın bir varlık sahibi olduğunu da gösteriyor.

Dergiden sonra gene bu yolda çıkacak kitaplar anılmaktadır. Bir yandan dilimizin derlenmiş öz varlıklarını

ŞEHİR HABERLERİ

Günün Gölgesi

Dil bayramı

Bugün bütün Türkiye içinden gelen bir ateş ve coşkunluk ile dil bayramını kutluyor. Eskiden yok yere tepemizin üstüne çıkarıldığımız acece ve arapaçdan yüz çevirip öz dilimize, tatlı türkçemize tekrar kavuşmak için yapılan bu büyük ilerlemenin yıldönümünün hepimizin düşünceği iş, dilimizi büyük bir hızla kullanmağa alışmak, yaymağa çalışmaktır.

Bilirsiniz ki, dil değişikliği bir günün işi değildir. Bunu yıllar yapar. Amma biz dilimizi kökünden değiştirmiyoruz, onun köklerine dönüyoruz. Dilimizi o köklerin üstüne yeniden kurmak istiyoruz. Başlanılan iş büyüktür ve bu büyüklük kadar kolaydır. Hepimiz bu toprağın adamıyız. Bu toprağı bize verdikleri ile beslendik. Bu toprak üstünde duyduğumuz sözlerle kafalarımızı doldurduk. Lâkırdı konuşurken, yazı yaparken artık bize aykırı, bize yabancı sözler kullanmak gerek mi?

Neden bütün bir Asya parçasının, milyonlarca Türkün, kullanıldığı sözler öz Türk toprağı üstünde işitilmesin, neden arapça ve acecenin boyunduruğu altında kalalım?

Türk toprağı üzerinde bugünlere gelinceye dek, iki ve hattâ üç dil vardı.

Biri köylü, ikincisi kasabalı, üçüncüsü de İstanbul, İzmir, Bursa gibi büyük yerlerin türkçesi idi. Bunlardan birinin söylediğini öteki anlamıyordu. Bu dil ayrılığı türkçeyi birbirleriyle hiç bir ilişkisi olmayan parçalara ayırıyordu. Bugün ise yeni dil değişikliği, daha doğru bir sözle tek dile, öz dile doğru ilerleme yüzünden bu toprak evlâtları arasında uçurumlar ortadan kaldırılmış bütün Türkiye'de bir "birlik", yapılmıştır.

Yaşayış biçimimizi, baştan aşağı yeni bir düzene bağlayacak olan bu öz dil savaşını yüce bir değişikliktir. Bunu hepimiz ateşle ve inanla karşılamalıyız. Ve öz dilimizi elimizin erdiği, gücümüzün yettiği kadar yaymağa çalışmalıyız.

Amma bunu yaparken gözümüzü dört açmalı dilimizi bir kartıklığa, bir anlaşılmalığa götürmemeliyiz. Birçok yazıcı arkadaşlara dün baktım. Öz dil ile yazmak için çarpınıyorlar, ve birçok sözlerin öz türkçede karşılığını araştırıyorlardı.

Bu arkadaşların bulamadıkları sözleri okuyucularımız nasıl anlasınlar? Bizim aradığımız, kullanılan sözleri, köylünün konuştuğu lafları okur yazarlarımız arasında da yaymaktır. Öz türkçe sözleri bulup çıkarmaktır. Yeni bir buluş yapmak değildir. Ve bu sözleri de birer birer çıkarıp yurdumuzda yaşayanların içinde yaymak, bunları onlara öğretmektir; sözlerin köklerini, başlarını bulmaktır. Buna birçok örnek gösterebiliriz. Bugün hepimizin artık ezber bildiğimiz ve seve seve kullandığımız birçok sözler vardır. Bu sözler böyle birer ikiye ortaya atıldı için dilimizde yeni baştan yer tutmuştur. Bundan sonra için de böyle çalışmamız gerekir. Böylelikle her büyük iş gibi bu iş de başarılabılır.

Mümtaz FAİK

VILAYETTE

Üç türlü vize

Yeni türe bütün vilayetlere yayıldı

Yurdumuza gelen ve giden yabancılarla yurt kardeşlerinin vizeleri için Dahiliye vekâletince yapılan türe (tadimatname) vilâyete bildirilmiştir.

Vize üç türdür: (transit vize) (adi vize) (müddetli vize)

Transit vizeler 15 gündür. Yolcunun Türkiye'ye geldiği günden başlar. adi vize günsüzdür. Böyle gelen yabancılar birer oturma kâğıdı alarak dilekçeleri kadar otururlar.

Günlü vizeler, karşılıklı işler yapan devletler tabaasına veya mübâdillere verilir. Bunların oturmaları sayılı günlerle uzatılır.

Yabancıların köylerde oturmaları

Yabancıların, sorulmadan köylerde oturmalarına yer verilmesi vilâyetlere yayılmıştır. (tamim edilmiştir)

Yurttaşlıktan dışrılınlar

Kocaeli vilâyetinden Tazaren oğlu Karabet, Erzinanlı Sergis Kirkor, Ankaralı Şimavın Bahçelıyan, Amasyadan Kaspar, Türk vatanını terk etmişlerdir.

MAARIFTE

Sınıftan dönenler Yüzde elli

Bunlar vaziyetlerinin bir daha gözden geçirilmesini istiyorlar

Lise ve orta mekteplerde sınıf ikmal imtihanları dün bitmiştir. Bu seneki ikmal imtihanlarında sınıf geçen çocukların nisbeti yüzde ellidir. Dönen talebelerin mühim bir kısmı Maarif Vekâletine mü racaat ederek vaziyetlerinin yeniden gözden geçirilmesini istemişlerdir. Bu gibi müracaatlar mektep idarelerinde görülmektedir.

Muallimler arasında

Nişantaşı kız orta mektebi tarih muallimi Nail Reşit Bey Gazi Osman Paşa orta mektebine, Gelenbevi tarih muallimi Recep Fevzi Bey Nişantaşına, İstanbul kız orta mektebi tarih muallimi Nüzhet hanım Kadıköy kız orta mektebine, İstanbul kız ortadan türkçe muallimi Celâl bey Kabataş lisesine, edebiyat muallimi Ekrem bey de Vefa lisesi edebiyat muallimliğine tayin edilmişlerdir.

Hukuk fakültesinde şifahi imtihanlar

Hukuk fakültesinde dün şifahi imtihanlar başlamıştır. Dün üçüncü sınıfta önce hukukundan imtihan yapılmıştır. Fakültede bu ay sonunda imtihanlar bitecektir.

BELEDİYEDE

12 yaştan Aşağı çocuklar

Sinemalara sokulmamaları kaymakamlara bildirildi

Belediye kaymakamlıklarına bir tamim göndererek "Hifzissihha", türe göre (12) yaşından küçük olan çocukların sinemalara girmesi yasak olduğundan, ona göre, hareket edilmesini bildirmiştir. Devlet memurlarının seçime girebilme lerini kolaylaştırmak için, bütün memurlarına muayyen bir gün izin verilecek ve memurlar gidip reylerini vereceklerdir. Mulhak kazarların âza namzet listesi hemen tamamlanmış gibidir. Listenin yarın halka bildirilmesi beklenmektedir.

Mecidiye köyüne kadar tramvay

Mecidiye köyüne (300) metre mesafe ye kadar ilerleyen Şişli tramvay hattının köyün içine kadar girmesi için, bu civar halkından belediye'ye bir çok mektuplar gelmektedir. Bu yeni hat çok rağbet görmektedir. Günde Sirkeçiden kaldırılan 14 araba Mecidiye köyüne kadar gidip gelmektedir.

Kadıköy - Bostancı tramvayı

Kadıköy - Bostancı hattının yapılması da bitirilmişçtir. Bu kısımda da bir teşri niyevden itibaren tramvay işletilmesine başlanacaktır. Bu yeni hat, yeni arabanın 12 araba işleyecektir. Daha (8) araba gelecektir.

Belediye yeni gelir kaynakları aranacak

Belediye senede, (100) bin lira tenviriyeye resmi almaktadır. Halbuki her yıl belediyenin verdiği elektrik ücreti (285) bin liradır. Bu şekilde gelire masraf birbirini karşılamamaktadır. Teşrinievvelin ortalarında doğru Ankarada bir belediye kongresi toplanacaktır. Bu kongrede, belediyelere yeni gelir kaynakları bulunması için konuşulacaktır.

Gene ni okka ile satış

Bazı dükkânlarda halâ okka ile satış yapıldığı görülmüştür. Belediye müfettişleri bu gibi esnaf hakkında kanuni muamele yapacaklardır. En çok şeker ve yağ satan esnafın okka ile satış yaptıkları anlaşılmıştır.

Taşdelen suyunu Üsküdarı indirmek için

Taşdelen suyunun Alem dağından Üsküdarı indirilmesi için hazırlıklar ilerlemektedir. Evkaf umumi müdürü Rüşti ve İstanbul şubesi müdürü Niyazi Beyler dün Alem dağına giderek suyun kaynağını tetkik yapıyorlardı. Bu iş için, belediye bütçesinde şimdilik (200) bin lira vardır.

Daha (200) bin lira lazımdır. Önümüzdeki sene Taşdelen suyunun Üsküdarı indirilmesi işi bitmiş olacaktır.

POLİSTE

Tramvaya Binirken

Bir adam yere düştü ve kolu kırıldı

Tepebaşı tramvay durak yerinde tramvay arabasına binmek isteyen Hristo efendi tramvayın çabuk yürümesi üzerine yere düşmüş ve kolu kırılmıştır. Hristo efendi Fransız bakım evine yatırılmıştır.

Pantolon hirsızı

Galatada Kemankes caddesinde 125 numaralı vatman Ömer efendinin odasından sabıkalı Salâhaddin girmiş, pantolon çalarak giderken yakalanmıştır.

Çocuğa çarpan otomobil

Ali efendinin kullandığı 193 numaralı otomobil Osman beyden geçen 12 yaşında Aziz adlı çocuğa çarpmış ve başında nyaralamıştır. Ali yakalanmıştır.

Öz dilden Kısa sözler

* Budun'un birliği, dil birliği ile kurulur.

* Osmanlı saltanatın di liydi.

* Öz Türkçe Cumhuriyetin dilidir.

* Türk müsün? Dilini Türkleştir.

* Osmanlı saltanatında köylü, devletin dilini anlamazdı.

* Cumhuriyet, Devlet ve budun birliğini dil yönünden de koruyor.

* Öz Türkçe, öyle güb bir kaynaktr ki ondan dilimize sağlık ve canlılık akacaktır.

* Öz Türkçenin güzelliğini, tazelikliğini ve verimliliğini anlamayanlara yazıklar olsun...

* Budun yapısının harcı dilidir.

* Yazan...

* Öz dilin savaşında yerini al...

* Öz dilin yaradıcısı, yapıcısı ve sevdircisi sen olacaksın!

* Nasıl iktisatçı yarı müstemlekelikten kurtulup erkin budun iktisadına geçiyorsak, dil savaşında da kültür müstemlekelikinden çıkıp budun bütünlüğüne gidiyoruz.

Belediye seçimi hazırlıkları devam etmektedir. İntihap günü yaklaştığı için, mahallelere yeniden tamimler gönderilmiş, rey sandıklarının nerelere konacağı bildirilmiştir. Rey pusulaları, sıra almak için basılan kağıtlarda mahallelere dağıtılmıştır.

Belediye seçimi

Devlet memurlarına bir gün izin verilecek

Devlet memurlarının seçime girebilme lerini kolaylaştırmak için, bütün memurlarına muayyen bir gün izin verilecek ve memurlar gidip reylerini vereceklerdir. Mulhak kazarların âza namzet listesi hemen tamamlanmış gibidir. Listenin yarın halka bildirilmesi beklenmektedir.

Musikî sanatçıları cemiyeti kongresi

Musiki sanatçıları cemiyeti dün saat 14 te Bursa sokağındaki yerinde kongresi topladı. Başkan ve yazıcı seçildikten sonra geçen yıl yapılan işler gözden geçirildi. Yabancı çalgıcular gittikten sonra, cemiyeteki kütüklerin yenilenmesi, bu suretle cemiyete bağlılık gösterme yeni Türk çalgıcularına da olacağı ileri sürüldü. ve kabul edildi.

Bazı yabancıların güya mütebassis süsü verilecek kaldırılmasını kanununa uygun olmadığı ve bunun alâkadarların gözüne konulması kararlaştırıldı.

Bundan sonra seçime geçilerek pusulalar tasnif edildi: Alaturka kısmından Fahri, İhsan, Necati, Cevdet, alafranga kısmından Emin Yanko, Şevket, Hikmet Beyler çokluk kazanarak idare heyetine seçildiler. Öni müzdeki sene cuma konserleri ihya edilerek bir faaliyet programı üzerinde çalışılacaktır.

MAHKEMELERDE

Çocukca Bir özentî

Komün.stlikle ilişkî olmadığı anlaşıldı

Samatyada Feysettin adlı bir çocuk bir ağacın gövdesine çakılı orak, çekiç yaparken yakalanmıştır. Bu çocuğun komünistliği yaymak istediği sanılmış kendisi yakalanmıştır. Ancak hâkim bu işin çocukca bir özentiden ve ele geçen bir örneği olduğu gibi ağaca oymaktan başka bir şey olmadığını düşünmüş, çocuğu salıvermiştir.

Sarkıntılık ettiği için

Arap Apdülkadir adlı bir adamın Be-hice Hanımın evine sarkıntılık ettiği ve zorla içeri girerek istediği için dün birin ci cezada bir ay 22 gün tomruğa (hapise) konulması istenilmiş, mahkemede bu ceza'yı vermiştir.

İşî aksatma

Kemerburgazda orman işlerine bakan Hayri Efendinin işini aksattığı görülmüş, birinci cezada duruşması yapılmış, suçlu işlediği anlaşılmas, 3 ay tomruğa (hapise) konulmuş, mahkemede bu ceza'yı vermiştir.

Adli istihlalar

Adliye Vekâleti adli istihlaların türkçe mukabillerinin bulunması için tetkikat yapılmasını ve bunların derhal vekâlelele bildirilmesini İstanbul müdeumu-miliğine bildirmiştir.

Müddei umumilikte pazartesi günü ağır ceza reisi Aziz Beyin başkanlığında toplanacak olan encümen bu komisyon âzalarını seçecek ve komisyon derhal faaliyete geçerek adli istihlaların öz türkçe mukabillerini bulacaktır.

Sınır Anlaşamamazlığı

Fahrettin Pş. Tahrana gitmek üzere şehrimize geldi

Efgan kralığı ile İran şahlığı arasındaki sınır anlaşamamazlığını düzeltmek işini üzerine alan ordu müfettişi birinci ferik Fahrettin Paşa ile arkadaşları dün Ankaradan İstanbul'a gelmişlerdir.

Fahrettin Paşa ile arkadaşları gelecek hafta Karadeniz yolu ile İrana gidecekler ve Tahrana bir kaç gün kalacaklardır. Fahrettin Paşa ile beraber Tahrana gidecek olanlar şunlardır:

Erkânî harp miralayî Ziya, Hariciye müşaviri Kemal Beylerle iki emir zabiti, iki doktor, iki topoğraf zabiti.

Gümrük heyeti dönüşüyor

Tetkikat için Pire ve İskenderiyyeye giden gümrük heyetimiz, cuma günü şehrimize dönecektir.

Emniyet umum müdürü Ankaraya gitti

Emniyet umum müdürü Şükür Bey dün akşam Ankaraya gitmiş, Emniyet müdürü Fehmi ve ikinci müdür Hüsnü Beylerle şube müdürleri tarafından uğurlanmıştır.

İyi yazan, temiz yazan arkadaşlara bahıyorum. Öz Türkçe yazmak için kendilerini çok zorluyorlar. Eskiden biz de (edebiyat) yapacağız diye kınır, sıkınır arapça, acecece doluyuz yazardık.

Herkesin okuyup onlayacağı bir yazıyı yabancılara, işitilmemiş ve kullanılmamış kelimelerle doldurup altına bir de lağatçe eklemekten ne çıkar.

Türk dili yeni harflerden sonra adamağkılı ayıklanmağa başladı. Bakın, eskiden dilimize çok işleyen bir kitap adını yazıyım:

— Hifzussihha. Buna yazarken ne kadar zorluk çekiyorduk değil mi? Zorluk çektiğimiz için de yazmıyoruz, evirip çevirip türkçeleştiriyoruz. Bana kalırsa günlük yazılar için böyle kendini zorlamak hiç doğru değil.

Türk dili tetkik cemiyetininin arayıp bulduğu türkçe kelimeler arasında hemen bugün işimize yarayacakları pek çoktur. Bunlara alışverişlik. Yazı güvimize uygun geldi. Kulağımız batmadan, kalemimizde takılmadan kullanıyoruz. Fakat öyle kelimeler de var ki ilk söylenişte kulağımıza tormalıyord. Bunlardan iki tanesini alayım:

— Gömüç ve Tire. Gömüç gömmeekten gömülü, yani define demek. Fakat ilk ağır dile güç ve yabancı geliyor. Halbuki trenpres, temelli usul mânâsına gelen (tire) de bu hanlık yok. Dile ve kalem daha yatkın.

Bundan ötürü ben diyorum ki eli-

EKONOMİ

Yunanlılarla Alış verişimiz

Anlaşmanın yenilenmesi için konuşmalara başlanacak

Türk — Yunan ticaret mukavelesinin müdeti bu ay bitmektedir. Anlaşmanın yenilenmesi için yakında Ankarada konuşmalara başlanacaktır.

Öğrendiğimize göre; Türk — Yunan ofisi bu temaslarda esas olmak üzere mühim bir rapor hazırlamaktadır. Bu raporda, her iki memleketin ihracat işlerini daha temelli bağlarla bağlamak için alınması iyi olan çareler anlatılmaktadır. Türk — Yunan ofisinin hazırladığı bu rapor İktisat Vekâletine gönderilecektir.

Ölçüler müdürü gitti

Şehrimizde bulunan İktisat Vekâleti ölçüler ve ayar dairesi müdürü Bekir Sıtkı Bey Ankaraya gitmiştir.

İtalyada tutun ekimi

Son elde edilen rakamlara göre; 1932 yılında İtalyada 35,436 hektarlık bütün ekimine karşı 1933 te 39,958 hektarlık yerde ekim yapılmıştır.

Yün, tiftik, av derisi için satış yerleri

Türk ofisi, yün, tiftik ve av derisi satışları için belli başlı satış yerleri yapılıması için ticaret odasının ne düşündüğü sorulmuş. Yapılan araştırmalar henüz bitmemiş olmakla beraber satış yerlerinin odaca kurulması biraz güç görülmektedir. Bu iş üzerinde şimdiki, ticaret ve zahire borsası bir yol bulmağa çalışmaktadır.

SPOR

Türkiye atletizm Birincilikleri

Fenerbahçe stadında yapılacak maçların programı

İSTANBUL, 23. A.A. — Türk atletizm federasyonundan gönderilmiştir:

"1934 atletizm Türkiye birincilikleri 27 Eylül perşembe ve 28 Eylül cuma günleri Fenerbahçe stadında yapılacaktır. Umumi merkez kararına göre bu müsabakalara Ankara, Balıkesir, Bursa, İzmir ve İstanbul mintonakaları iştirak edeceklerdir. Program aşağıdadır:

27 Eylül Perşembe (Birinci gün)	Saat
100 metre seçme	11.00
400 metre mani. seçme	11.15
Öğleden sonra:	
800 metre	16.00
Yüksek atlama	16.05
10.000 metre	16.10
Disk atma	16.15
Uzun atlama	16.35
400 metre mani	16.50
100 " final	17.00
4x400	17.10
28 Eylül cuma (ikinci gün)	
Öğleden evvel:	
200 metre seçme	11.00
400 " mani.	11.15
110 " mani.	11.30
Öğleden sonra:	
Gülle atma	15.00
1500 metre	15.05
Sırsıkla atlam	15.15
110 metre mani.	15.25
5000 metre	15.35
Üç adım atlama	15.45
200 metre	16.00
Cirit atma	16.10
400 metre final	16.20
4x100 final	16.30

Gülle atma 15.00
1500 metre 15.05
Sırsıkla atlam 15.15
110 metre mani. 15.25
5000 metre 15.35
Üç adım atlama 15.45
200 metre 16.00
Cirit atma 16.10
400 metre final 16.20
4x100 final 16.30

Öğleden evvel:
200 metre seçme 11.00
400 " mani. 11.15
110 " mani. 11.30

Öğleden sonra:
Gülle atma 15.00
1500 metre 15.05
Sırsıkla atlam 15.15
110 metre mani. 15.25
5000 metre 15.35
Üç adım atlama 15.45
200 metre 16.00
Cirit atma 16.10
400 metre final 16.20
4x100 final 16.30

Bir sarığın yaramaz... Beni terketti bu yazı... Sevdi karar olmaz... İşte kumralı geldi...

Şarkısı plaktan sokağa fıskırtıyordu... FELEK

Not — Şu yazı düz türkçedir. İçinde türkçeleşmiş şey, şehir gibi bir iki sözden başka yabancı laf ta yok. Ve ben de bunu hiç sıkıntı çekemedim yazdım.

BORSA

(1) Bankasından alınan cetveldir)

25 Eylül 934

AKŞAM FİYATLARI

İSTİKRARLAR	TAHVİLAT
İstanbul dahil 97	Rahmet 17
İstanbul dışı 97	Müesses 49,05
İstanbul 29	" II 45,40
" III 27,80	" III 49,00
" III 28	

ESHAM

Bankası Nama 10	Reji kuponsuz 2,35
Hamiline 10	Telefon 10,25
Müesses 106	Terkos 18
İktisat Cumhu- 58	Çimento 12,20
Bankası 58	İtınat deş 13,50
Tramvay 31	Sark deş 0,85
Müesses Hisse 27,30	Balya 1,55
Hayriye 15,50	Sark n. ezca 3,20

ÇEK FİYATLARI

İstanbul 618,50	Prag 19,13,50
İstanbul 12,05	Belgrat 34,83,50
Borsak 80,34,34	Moskova 10,90
Hamane 9,27,33	Berlin 1,99,52
Hamane 2,43,70	Varşova 4,50
Hamane 3,38,75	Budapeşte 3,96,16
Hamane 3,38,75	Madrid 5,81,50
Hamane 1,17,20	Bükreş 79,32,84
Hamane 65,35	Viyana 4,25

NUKUT (Satış)

Kuruş	Kuruş
5. Fransız 170	20 İsviçre 808
1. Dolar 117	1 Pezeta 18
1 Kur. Çek. 106	1 Mark 49
1. Av. 62	1 Zeloti 20,50
1. İsterin 229	20 Ley 19
1. Ley 216	20 Dinar 53
1. Ley 216	1. Cernoviz 53
1. Ley 216	1. Altın 8,23
1. Ley 216	1. Mecidiye 36,50
1. Ley 216	1. Banknot 240

Yugoslav milli takımı teşkil eden üç tenisçinin yarınki perşembe günü İstanbul'a geleceklerini haber aldık.

Şafer, Mme. Gostiça, Pumçets tenis mürekkepli olan bu takım cuma, cumartesi, pazar günleri Ateş—Güneş kortlarında tenisçilerimizle üç maç yapacaktır. Takımımızın kimlerden teşekkül edeceği ne dair dolaşan haberlere bakılırsa Sedat, Şirinyan, Mme. Leager ve Mlle. Grodetiski'nin isimleri mevzuu bahsolumaktadır.

Yugoslav takımı 1935 Davis kupası maçları Eliminasi yarışlarında Macar milli takımını tasfiyeye uğratmıştır. Mevsim sonunda beynelmil şöhreti haiz bir takımın İstanbul'a gelmesi sporumuz namına sevinilecek bir hâdisedir.

Futbol birincilikleri

İstanbul mintonakası Futbol heyeti ri-yasetinden:

5 Teşrinievvel 1934 tarihinde yeni sene Futbol birinciliklerine başlanacaktır.

Müttefik Futbol Klüplerimiz tahrihî selâhiyyetnâmeyle hamil birer muraahşalarını 27 Eylül 1934 perşembe günü saat on sekizde mntaka merkezine göndermeleri tebliğ ve ilan olundunur.

Bundan ötürü ben diyorum ki eli-

Burhan CAHİT

Burhan CAHİT

Öz dille denemeler

Edebiyat tarihinde yöneltiler [1]

Yazan: Orhan RIZA

Ozu (Edebiyat) geçikleri (tarih) için gözdeklere (hedef) yönünden (taraf) nasıl iki bölüme ayrılıyorsa, metot ve yazılız prensipleri yönünden de böylece ikiye ayrılmalıdır. Bunlardan birincisi, doğrudan doğruya hiç bir amaç (maksat) gütmeyerek edebi ulusunun — Fati, birbirine bağlı dağlar biçiminde gösteren ozu geçikleri olup, diğerleri ise, mekteplerde ölçülü bir programa konutmuş (tabi) olarak okutma için yazılanlardır ki, bunların her ikisinde de yordamın (metot) birlik bölümleri olduğu gibi, bazı yerlerde gerek iç, gerek yazılız çizimleri bütünüdür. Birleşik ilintilerinin (alaka) en başlı yönlerinden birisi (1800 - 1850) den sonraki edebi şahsiyetlerin enikonu (ariz ve amik) tahsil edilmemesi. Batı edebiyat tarihçileri, bu yöneltide bağdaştırırlar. Henüz tarihe malolmayan şahsiyetleri kitaplarında bir veya birkaç cümle ile, o da, ihtiyatla, topluca anlatırlar. Zira, edebi (ozuk) varlıklar, zamanlarından ne kadar uzak bulunurlarsa, haklarında bir tarihçi sifatiyle verilecek hükümlerde, o kadar doğruluk ve sağlamlık kazanır, şaşmaz.

Bize gelince: talebelerimizin ellerine verdiğimiz edebiyat tarihlerinde ise, en genç eli kalemler tutanlar hakkında bile uzun uzadıya "Subjectif", müteale ve mülahazalar yürütüp durmaktayız; halbuki hatırla, bu gibiler edebiyat tarihlerine asla giremezler; hattâ Henry Bordeaux, Maurice Barres gibi ünlüler (şöhret), belki en son dizide bile güç yer alabilirler; artık bizdekiler düşünülün... Bugün takdir edilemeyen bir eserini, yarı nasıl bir değer kazanacağı bugünden, ne suretle tayin edilebilir? Füzuli, Nedim, Racine, Mozart, Bizet ve bu gibiler zamanlarında nasıl karşılandılar, bugün ne mevkide bulunuyorlar? Bu; ilkten kestirilebilir mi? Yoksa, tarihçi falcı mıdır? Her hangi bir edebi şahsiyetin küçüklik değerini takdir edebilmek, tetkik ve tahvil edilen vesikalardan yarımla kazandığı şöhretin derecesini anlamaya bağlıdır. Aksi takdirde verilecek hükümler, kendi zevk ve ta-naatimize dayanır, tenkid mahiyette kalır. Malumdur ki, bu biçim eserlerin damgası Contemporain - Çağdaştır; gerçek bir tarih kılığında sayılmaz, ancak bir vesika mahiyetinde olabilirler.

R. Doumic ünlü eserinin sonlarında XX inci asra ayırdığı satırlara şöyle başlıyor: "Acaba, edebiyatımız, başlangıç ve yürüyüş yüzölçümü (asır) akşarlarında nasıl bir karakter ve nasıl bir gelişmeye (inkişaf) varabilecektir? Bu, simdiden aramak boş ve faydasızdır... dedikten sonra, o asırın tahvil ettiği şahsiyetleri kitabında bir veya birkaç cümle içine sıkıştırıyor; çünkü, onlar hakkında henüz estetik hükümler verilemeyeceği bedihidir.

Biz de, bu görüş bakımını edebiyatımıza tatbik ederek şöyle bir sorgu ortaya atsak: Yurdumuzun ilk budunlar arası (beynemile) şöhretlerinden olan Köprülü zade Fuat Beyi, edebiyat tarihimize bir sair mi, yahut bir bilgin mi, diye, koyalım? İşte, çetin bir nokta; burada derince düşünmek lâzım. Zira, henüz, bu şahsiyetin şiirleri mektep kitaplarımızda talebelere örnek olarak okutulmaktadır. Fuat Bey, bundan yirmi yıl önce ince ve içli bir sairken, bugün karşımıza olgun bir bilgin (falim) yüzü ile çıkıyor. Bu, bir misal. Fuat Bey gibi edebi şahsiyetlerimiz çok... Demek ki, bir edebi şahsiyeti, tam olarak kavrayabilmek ve onun hakkında kat'i bir hüküm verebilmek, bütün hayatınca vücutta getirdiği eserleri tahliye başlı bulunuyor.

İşte, bu bakımdan, bugünkü tarihçiler, tam bir bağdaşma içindedirler. Biz de ise, bu cihete hiç ehemmiyet verilmemiş, hemen ezeli itirazlar baş gösteriyor. Filân şahsiyet unutulmuş, filân şahıs hakkında yanlış hüküm verilmiş... Gibi. Esasen, bunlar, tarihin malı olmadıktan ne onun, ve ne de o tekinin kitabına girmesi bile caiz değilken, bir de üstelik hüküm de verilmiş... Bu yöneltiden bizdekiler tamamen sakattır. Böyle yanlış bir anlayışla hareket eden tenkitçilerimiz de değerli bir eser hakkında değersiz, değersiz bir eser hakkında da değerli damgasını vuruyorlar...

Mekteplerde çevreli bir programa konutmuş (tabi) olarak okutma (tedris) için kaleme alınan edebiyat tarihleriyle diğerleri arasında mühim farklar vardır. Meselâ Lanson ve Des Granges'in mektepler için yazdıkları edebiyat tarihleriyle, büyük edebiyat tarihçileri arasında esash ayırdılar (fark) derhal göze çarpar. Doumic, bu noktaya ne güzel işaret ediyor: "Bir mektep kitabı kılığı altında, bir Fransız edebiyatı tarihi yazmak mümkün değildir; çünkü bu gibi eserler, talebeye elverişli olmaz... Kaydın koyduktan sonra bir mektep kitabının ne gibi vasıflara malik olması icap ettiğini şöylece sıralıyor:

I — Eserlerin şahsiyet ve karakterleri hakkında toplu bilgi ile tahvil edilmiş olduğumuzdan o noktalarla tedrisattan uzak kalmabilir; bu güçlüğü yenilmesi, ancak, bölümlerin birbirine iyice bağlanması için çağların dizisi dikkatle takip edilmeli.

II — Zamanın devirlerine, her devrin nevilere ayrılması.

III — Gayri tabiiğe düşebilen bu metoda bir çare bulabilmek için, her bölümden sonra bir tablo kronolojik koymak, ve orada edebiyat hareketlerini, fikirlerin terakksini göstermek.

IV — Ana fikirleri içine almak üzere, her bölümden sonra birer hülasa yapmak.

V — Tavsiye olunan kıraatlar, başlığı altında ehemmiyetli eserleri işaret etmek.

Bu izahat fa bize gösteriyor ki,

okutma mahiyetinde olan edebiyat tarihleriyle, diğerleri arasında derin farklar mevcuttur. Bu gibi eserlerinin mühim noksanlarından biri de kitabın antolojiler gibi, yarısından fazlasının metinlerle şişirilmiş olmasıdır; herkes bilir ki batıda bu biçim eserler metinlerle doldurulmaz, çünkü terbiyeye mahzuru vardır; onun için talebenin elinde ayrıca antolojiler bulunur. Doumic, Desgranges, Calvet gibi seçme yazanların (müellif) telifleri bu kılık eserlerindedir.

Bu güçlüğü, hiç bir zaman göz önünden ayırmayan Doumic, meselâ XVII inci asırda Fransız dilinin onatılmasına (islâh) büyük hizmetleri dokunan Vaugelas hakkında bir tek cümle Régulier'e dair beş cümle, XIX uncu asrın en değerli, duyulmuş şairi ünlü Musset için ise ancak iki küçük sahife ayırıyor. Bu suretle hareket eden büyük yazarın çizdiği metodun dir-şına çikamiyor. Zira, takip ettiği ülkü, talebeye az zamanda en toplu malumatı verebilmekten ibarettir. Bu gibi eserler, yalnız vak'a, hikâye, sayı, şahıs saymakla vücutta getirilmiş bir Nomenclatur olmadığı gibi bir Vulgari-sation da değildir. Edebi ilerlemeyi ve oluşu, olduğu gibi göstermeye azami derecede çalışır.

Her asrın edebi görünüşleri hüla-salar içinde tesbit edilerek talebeye faydalı olmaya gayret edilir. Bir tarihçi, edebi şahsiyetleri tetkik ve tahvil ederken Authentique vesikalara dayanarak hüküm verir, bitarafiğini daima muhafaza eder. Esasen, orta tedrisatın en mühim gözdeği, talebeyi, yalnız müalliminin söylediğini belletmekle iktifa edecek bir ruha yetiştirmekten ibaret olmayıp bilâkis onların üniüne, kendilerini alâkadar edecek meseleler koymak ve bunları, bizzat halledilebilecek bir kabiliyet ve melekeye sahip kılmak yoludur. Demek ki, bir müallim, talebesinden şu veya bu hakikati saklamak amacını güdemez. Netekim, bu gibi kitaplar, Fransız liselerinde, meselâ Voltaire'in ulu gücünü, izah ederken aynı zamanda, Prusya kralı Büyük Frederick, Fransızları yendiği zaman, krallık müzafferiyetini tebrik ve gene Fransızların millî bir kahramanı olan Jeanne Darc'i istihfaf eylediğini tale-beye söylemekten çekinmiyorlar ki, pek doğrudur ve terbiyevi bir mahiyeti ha-zizdir.

Bizde henüz bu gibi bilgi tahilllerini göz önünde tutarak vücutta getirilmiş bir eser yazılmamıştır. Esasen, bugün yazılmamış Türk edebiyatı, ne İngiliz, ne Fransız, ne Alman edebiyatları ile karşılaştırılabilir. Bizim edebiyatımız, bu edebiyatlar gibi tarih içinde teşekkül etmiş değil, bilâkis tarihin bile ötesine geçmiş bir mazide maliktir. Bundan başka, edebi şahsiyetlerimiz hakkında henüz ayrı monografi-ler de yapılmamıştır.

Diğer mühim noktalardan birisi de bugünkü dil ve edebiyat bilgilerinin eskisi, çürümüş ve yanlış yollardan yürümeleridir; hâlâ Harezmi edebiyatı, Osmanlı edebiyatı, Çağatay edebiyatı, Azeri edebiyatı, Tatar edebiyatı, Cüclü edebiyatı gibi bayatlamış tabirler üzerinde yürüyerek çıkmaz sokaklara sapmalar. Hayır, bugün bir tek edebiyatımız vardır: Türk edebiyatı. Tarihten önce başlayan bu edebiyat, a-yağımız altındaki yuvarlağın hareketini kalacağı güne kadar devam edecektir.

Aradaki ayrılık şive ve lehçe farklarıdır. İstenildiği kadar ad ve san değiştirilirse, değişmeyen bir tek şey vardır, o da içtir, Türk milletidir.

Son söz olarak şunu söyleyelim ki, okutma mahiyetinin dışında "İntegral", bir Türk edebiyatı tarihi vücutta getirmek, şimdiki kadar belli olan eski kaynaklardan başlayarak son çağlara kadar bütün edebi bitiş ve çikenleşmeleri içine alabilecek bir edebi tarihi yaratmaya başlı bulunuyor. Bu işin ululuk ve çetnliği hiç bir zaman unutulamaz, bu güçlük ancak sağ-lam metot ve prensiple yenilebilir...

Orhan RIZA

(1) Yöneltiler — İstikamet

Dr. İHSAN SAMİ
Gonokok Aşısı
Besoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşısı. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189.
5923

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sigortalarmızı Galatada Ünyon Hamında Kâin
ÜNYON SIGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON
Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırabilirsiniz.
Telefon: 4.4888. 5608

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLANLARI

469 küsur m³ keresteninkapalı zarfla münakasası
16-10-934 salı günü saat 15 te İdare binasında yapılacaktır. Fazla tafsilât Ankara, Haydarpaşa, Eskişehir ve Adana veznelerinde İkışer liraya satılan şartnamelerde vardır.

(6117)

Dil bayramında :

Mustafa Kemal

çocuklarına:

Gazi gününden önce,
Eller bizim değildi!
Yurda yıktık dönünce,
Seller bizim değildi.

Ölüydük yaşamazdık,
Gezemez yaşamazdık,
Korkusuz yaşamazdık,
Yollar bizim değildi!

Ağaç bizim, dikilmez,
Toprak bizim, ekilmemez,
Deniz bizim, sökülmez,
Sallar bizim değildi!

Yurda hiç bakamazdık,
Tek çivi çakamazdık,
Dauranıp kalkamazdık,
Beller bizim değildi!

El üzüm yer, biz koruk,
Yabancu baş, biz kuyruk,
Dağ yoluk, çiçek soluk,
Güller bizim değildi!

Ohse vardı kondukça,
Soyunurduk dondukça,
Düşerdik tutundukça,
Dallar bizim değildi!

Türkü koruyan yoktu,
Biz bir uyan yoktu,
Söyledik duyan yoktu,
Diller bizim değildi!

M. SALAHADDİN

RADIO

Bugünkü program

İSTANBUL,
19: Fransızca ders. 19.30: Plak neşriyatı.
19.30: Türk musiki neşriyatı. (Kemal Niyazi, Azmi beyler ve Hayriye, Müzeyyen hanım- lar.) 21: Selim Sırrı bey tarafından konferans. 21.30: Stüdyo orkestrası.

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.
13 - 15 Gündüz neşriyatı. 18: Uvertürler ve valser. 19: Musahabe. 19.15: Yeni Fransız operetlerinden parçalar. 20: Üniversite. 20.15: Plak. 20.45: Konferans. 21: Stan Golestan akşamı (piyano - flüt.) 23: Haberler.
223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.
15: Taganelli piyano konseri. 18.25: Kadın neşriyatı. 18.35: Plak - musahabe. 19.15: Oda musiki. 19.45: Konferans. 20: Dans musiki- si. — Musahabe. 20.30: Hafifi kahvehane musiki. 20.45: Musahabe. 21: Hafifi musiki. — Musahabe. 22: Chopin'ın eserlerinden konser. 22.30: Musahabe. 22.40: Adnımarka musiki. 23: Reklam ve konser. 23.15: Adnımarka musiki- sinin devamı. 24: Musahabe. 24.05: Dans mu- sikisi.

841 Khz. BERLİN, 317 m.
19.30: Zamana ait şarkılar 19.50: Bussinin eserlerinden yaylı sazlar kuartet konseri. 20.20: Halk şarkıları. 20.40: Güne şif. 21: aHberler. 21.10: Mozart konseri. (Piyano - kemar şo- naları.) 21.35: Hamburgtan nakil. 22: Ova- dangiden yol, isimli skeç. 23.20: aHberler. 23.50 Mizah, dans ve neşeli neşriyat. (plaklı neş- riyat.)

686 BELGRAT, 437 m.
20.20: Plak. 20.30: Musahabe. 21: Jübilya- dan naklen bir opera temsil. Khz KONGSBERG, 291 m.
20.30: Dünyalık org konseri. 21: Haberler. 22.10: aŞrkalar. (Piyano refakatile.) 22: Dres- laudan nakil. 23.20: Haberler. 23.45: Dans mu- sikisi.

574 Khz. STUTTGA RT, 523 m.
19.10: Hafifi musiki. 19.50: Tarihi neşriyat. 20.20: El armoniji konseri. 20.45: Köylü neş- riyatı. — Musahabe. 22: Breslaudan nakil. 23: Diyaloklu bir skeç. (Karışıklardan.) 23.20: Mahalli haberler. 23.35: Bilmeleşin ki. 24: Dans musiki. I: Gece konseri.

STOKHOLM 426 m.
20.30: Edebiyat. 21: Bachın eserlerinden konser. 21.40: Reportaj. 22: Viyolonsel konse- ri. 2.20: Musahabe. 23: Dans musiki. ROMA, NAPOLI, BARI
21.45: Karışık konser. 24: Son haberler. 545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
18.35: Sigan musiki. 19.50: Musahabe. 20. 20: Tagananj korosu. 21.15: Hikâyeler. 21.50: Budapeşte konser orkestrası. 23.15: Haberler. 23.35: Sigan ve sonra dans musiki.

050 Khz. BRSLAU, 316 m.
19: aŞrkalar. — Musahabe. 20: Halk şarkıla- rı. 21.10: Umumi harp hatıraları. 21.35: Skeç. 23: Musahabe. 23.20: Haberler. 23.45: Dans musiki.

904 Khz. HAMBURG, 332 m.
20: Bando müzik. 21: aHberler. 21.10: Mu- sahabe. 21.35: Millî neşriyat. 23: Haberler. 23.20: Koro musiki. 24: Gece konseri. 592 Khz. VİYANA, 507 m.
20: Aktüalite. 20.20: Dans musiki. 21.05: Oswald kalbastanın şiresinde senfonik konse- ri. 23: Akşam konseri. 23.30: Haberler. 23.50: Akşam konserinin devamı. 1: Plak.

ZAYI — İstanbul İthalât Gümrüğünden aldığımız, 24-9-934 tarih ve 6313 No. lu beyannamese ait 183217 No. lu depo- zite ve 218308 No. lu mahsup makpuzu- nu kazaan zayı ettik. Yenisi alınacağı- dan eskisinin hükmü yoktur. İstanbul- da, Freyuayın hamında 52 No. da Da- vid ve Samuel Kohen. (2898)

6 buçuk yılda dil değişimi

27 Mart 1927 de yazılan bir yazı bugün yazılacak olsa ne yolda yazılırdı?

Dilimizin altı buçuk yıl içinde özlüğe doğru ne geniş bir yol aldı- gını göstermek için, bir örnek olarak aşağıya, "Milliyet," in 27 Mart 1927 de yazdığı bir yazıyı alıyoruz, onu da bugünkü dile çeviriyoruz. Yazı, Çin ordularının "Şanghay," i almaları üzerine yazılmış- tır. Biz, bunun bir parçasını alıyoruz :

26 Eylül 1934 de "Milliyet," bu yazıyı nice yazar

"İngilizleri, İngiliz yazarlarını, İngiliz düşünürlerini en çok düşün- düren iş, bunları Asyada doğuracağı yeni duyus ve görüşür. Bunlar, İn- giltere bakımından bugünü korku ile, yersizlikle dopdolu görüyorlar. Hin - distan nazırlığının, bu nazırlıkla il- lişigi olanların Çin işlerinde sertlik yolunu istemeleri de işte bu yüzden- dir. Bunun için İngilterede sertlik yolu nu isteyenlerin Rusyadan kaçmak, uzak doğuda elden kaçırıldıkları er- lişigi (iktidar) Rus komünistliğine bir yumruk indirmeye kalkışarak ö- detmek istemeleri pek olabilir bir iş- tir.

"Böyle bir davranış, gelecekte saklı korkuların ortadan kaldırabilir mi? Budunlarda (millet) her gün görünür duran budunluk kaynaşma- rı, kabarmaları durdurabileceği bir engel olabilecek mi? Budun ve başına buyrulmuş sevgisi gibi erklî duyguları söndürmeye yetecek mi? Bursas bizim için bütünü belirsiz bir yüz göstermektedir.

"İşte İngiliz kuşkanmalarının kaynağı da budur. İngilizler pek iyi bilirler ki düşünce gücü, ülkü sevgi- si, en korkunç topları bile yıkama- yaacağı sarp orlara (istihkâm) ben- zer.."

27 Mart 1927 de "Milliyet," de çıkan bir yazıdan:

"İngiliz adamlarını, muharrir ve mütefekkirlerini en ziyade düşün- düren mesele, Asyada tevhit edeceği haleli ruhiyeden ibarettir. Onlar İn- giltere noktai nazardan vaziyeti şüphe ve meçhulât ile malâmal görü- yorlar. Zaten Hindistan nezaretinin ve bu nezaretle alâkadar olan ma- hafilin Çin meselesinde şiddet tara- farı olmalarının bir sebebi de budur. Binaenaleyh İngilterede şiddet tara- farının Rusyadan intikam almak ve Aksayı Şarkta kaybettikleri nü- fuz ve hâkimiyeti Rus komünizmine bir darbe indirmek gibi mukabil bir teşebbüsle ödetmek istemeleri pek muhtemeldir.

"Bu tedbir, istikbale ait tehlike- leri bertaraf edebilir mi? Milletler - de her gün tezahüratı gördüğümüz milli galeyân ve heyecanlara mâni bir siper olabilecek mi? Milliyet ve istiklâl aşkı gibi kadir kuvvetleri itfa- ya kâfi gelecek mi? Bu nokta bizim için tamamen meşhûh bir mahiyet arz etmektedir.

"İşte İngiliz endişelerinin de, mem- baı budur. Çünkü fikir kuvveti, ideal aşkı, en kuvvetli topları bile yı- kamıyacağı müstahkem kalelere ben- zer.."

Tamamen yeni **ELHAMRA** sineması rekabet kabul et- bir şekilde çevrilen **MEZ** derecede ucuz fiyatları: **HER PROGRAMDA BİR BÜYÜK YENİ ve BİR BÜYÜK İKİNCİ** **FİLM GÖSTERMEK GİBİ BÜGÜN MATİNELERDEN** **MİSİLSİZ BİR YENİLİKLE BÜGÜN** itibaren yeni sine- ma mevsimine başlıyor.
1 — KADIN PARMAGI Fransızca sözlü büyük film,
Oynayanlar: Karen Morley-Walace Berry - Rikardo Kortez
2 — GRAND OTEL: GRETA GARBO - JOHM BARRYMORE
JOAN CRAWFORD - LEWIS Ston
Dikkat: "Kadın parmağı," filmi saat 2,30 ve 6 da ve 9,30 da gösterilir.
"Grand Otel," filmi 4 ve 7,30 da gösterilir.
FİYATLAR — BİRİNCİ 30 - BALKON 40 - MAROKEN 50
KURUSTUR. (2918)

BÜTÜN GENÇLER, BÜTÜN SPORCULAR gülmek ve eğlenmek
isteyenlerin yarın ma- **İPEK** sinemasında bul-
tinelardan itibaren **İPEK** şacaklardır, çünkü
ÇILGIN HAYAT
Fransızca sözlü büyük spor, heyvan ve hareket filmi gösterilecek.
Baş rollerde üç büyük artist:
WILLIAM HAİNES - MADGE EVANS - CONRAD NAGEL
İlâveten: Pathe Journal en son dünya havadisleri gazetesi. Morrocastle vapur ka- zası bütün tafsilâtı. Telefon: 40868 (2915)

Bu akşam **MELEK** En Nefis Ve Şakrak Musiki...
SİNEMASINDA En Zevkli... En Neşeli Bir Mevzu...
Zengin - Hareketli Bir Şaheser...
SANA TAPIYORUM
Bu hafta herkesin kendisinden bahsedeceği Büyük film Müessesileri:
MAGDA SCHNEIDER - WILLI FORST
Biletlerin evelden aldirılması rica olunur. Tel. 40868
İlâveten: en son PATHE dünya havadisleri gazetesi. Morrocastle vapur kazası bütün tafsilâtı [2917]

Şark Demiryollarından

Ana Hattâ mahsus seyri seri (A) harflî istisnai ve muvakkat - tarife ile mücavir mevkiiflere mahsus seyri seri 1 No. I tarifinin 1 inci ve 2 inci ilâvele- rinin gelecek Birinci Teşrinin bidayetin- den itibaren ilga edileceği muhtemur yol- culara ilân olunur. Bundan mada ana hattâ mahsus seyri seri (C) harflî istis- nai ve muvakkat tarife de ancak 28 Eylülle kadur (28 dahil) muteber olaca- ktır. Ahalinin seyahatlarını kolaylaştır- mak maksadile Birinci Teşrinin bidaye- tenden itibaren mutad olan tarifeler tek- rar avdet etmekte, bu tarifelerde atide bildirildiği üzere mühim tenzilât ya- pılmasına Şark Demiryolları Şirketi ta- rafından karar verilmiştir.

1.— İstanbul Banliyö mevkiiflerine mahsus olmak üzere :

— Yalnız azimet için % 30 tenzilât havi bir hususi yolcu tarifesi;
—Azimet ve avdet için %30 tenzilât havi bir hususi yolcu tarifesi tatbik edilecektir;
2.— 106-107 ve 322-323 katarları ile yapılan dahili münakalata mahsus olmak üzere :

— Yalnız azimet için % 30 tenzilât havi bir hususi yolcu tarifesi ;
— Bazı mevkalif aralarında, azimet ve avdet için % 50 tenzilât havi bir husu- si yol- u tarifesi tatbik edilecektir.

MÜDİRİYET:

Öz dilimizle

İstanbul - Diyarbekir gök yolunda

"İstanbul - Diyarbekir, gök (1) yolu, ay sonunda açılacak!... İstan- buldan 8,30 da kalkılacak, 4,30 da Diyarbekire varılacak!.."

Bunu okuyunca, ilkin insana bir şaşkınlık geliyor. Yirmi yıl önce, "idarei mahsus,"nın "Girit," adın- da bir gemisi vardı. İstanbul - Mu- danya yolunu, yedi buçuk saatte a- lırdı. Yedi buçuk saatte Mudanya, sekiz saatte Diyarbekir... ve ara- dan henüz yirmi yıl geçti.

Düşünün bir gez (2) : İstanbuldan bir uçğa (3) atlayacaksınız. On birde Ankara'da, 4,30 da da Diyar- bekir toprağında. Bu çabuklu- ğa kuşların bile ağzının suyu akan.

Yurtlarımızın, karadan, deniz- den, gökten birbirlerine bu kadar yakınlaşmaları, bizi yürekten se- vindiriyor.

Birkaç yıl önce, aralarında, yüz- lerce konaklık yer olan İstanbul ve Diyarbekir, Eylül sonunda birer komşu kapısına dönecek.

Gözünü açınca, bir uçğa, on- birde Ankara'ya var. Ögle yemeğini Ankara'da yiyeceğin. 4,30 da ver elini Diyarbekir! Tel yazılar- ımız bile, uzak yurtlarımızı bu ka- dar tez (4) varamıyor.

Uçak yolculuklarına henüz alış- mış değiliz. Fakat gitgide öyle alış- sacağız ki, vapurların, demiryolları- nın pabucu dama atılacak. Gözü- nü kapayıp açınca kadar, bizi yurdan bir başından öteki başına kadar ulaştırıcak bir yolculuğun yanında sarsıntılı demiryolu, fırtı- nalı deniz yolculukları kaç para e- der?

Uçağın bir iyiliği de, insanı, bir yerden bir yere çabuk yetiştirmesi- dir. Ansızın, Diyarbekirde, bir işi- niz çıkabilir. Orada, ağırlaşmış bir sağlıksız (5) kişiniz bulunabilir.

Hiç düşünmeyin: hemen bir uçğa atlayıp yola çıkın. Yedi saat son- ra, Diyarbekirdesiniz.

Gök yolculuklarının tadını aldıktan sonra; öyle sanırım ki; uçak- larıda yer bulmak güç olacak.

İsmet paşa tözü (6)şünün, gök yollarımızı birleştirmek için attığı bu adımlar, bizde uçak sevgisini de arttıracaktır. En çok, buna sevin- meliyiz.

M. SALAHADDİN

(1) Gök — hava, (2) Gez — delta, (3) Uçak — tayyare, (4) Tez — erken çabuk, (5) Sağlıksız — hasta, (6) Tözü — hükümet.

4 1/2 Tesrin

4 1/2 Tesrin

KİRALIK VE SATILIK

Şişlide Bulgar çarşısında on odalı nezareti bir villâ satılıktır.

* Beyoğlunda Misk sokağında beş odalı mobilyalı bir apartman kiraltıktır.
* Şişlide iki cephele üç bin arşınlık bir arsa ya tamamen veya kısmen satılıktır.
Mütemmim malûmat için telefona 42238 müracaat.

Samsun asliye hukuk mahkemesin- den :

Samsunun yeni Kırbaç mahallesinde mümkün iken elyevm ikametgâhi meşhul İlyas efendi karısı ve Rustem kıızı Safiye Hanma.

Kocanız İlyas efendi tarafından alev- hinize ikame eylediği boşanma davası- nın muhakemesi olan 19-7-934 tarihinde ilânen yapılan tebligata rağmen mahke- meye gelmediginizden hakkında giyap kararı itihaz edilmiş ve muhakemenin de 9-10-934 tarihine müsadif salı gününü saat 14 talik kılınmış olduğundan yevmi mezkûrdede gelmediginiz veya bir ve- kil göndermediginiz takdirde muhakeme- nin giyabınızda rüyet ve intaç olunca- ğını bildirir işbu giyap kararı ikamet- gâhinizin meçhuliyeti hasebiyle keyfiyet ilânen tebliğ olunur. (2908)

Tacizat neden Fazlaşıyor?

Son senelerde radyo neşriyatının dinlemek eskiye nazaran daha güç olduğu aşikârdır. Acaba gittikçe kudretleri artmakta olan ve daha iyi alınabilmesi icap eden radyo istasyonları için parazitli ve bozuk olarak ahzediliyor. Hatırlardır ki altı yedi sene evvel alıcı âletlerin iptidai ve merkezlerin şimdiye nisbette mukayeye edilmeyecek derecede zayıf olmalarına rağmen doğru dürüst dinlenebilen uzak merkezler vardı. Günün miktarı pek fazla olmamakla beraber eski sistem dört, beş lambalı bir âletle ne güzel dinlenirdi. Kudretleri on kilovattı geçmeyen bu merkezlerden Königswaterhausen, Roma, Breslau - Gleiwitz, Barselon ve bunlardan biraz daha kuvvetli olan Viyana ile Budapeşte mükemmel olarak iştilirdi. Çok daha kuvvetlenen bu merkezlerin gün geçtikçe daha güçlükle dinlendigiine şahit oluyoruz. Âletlerimizin eskilerinden çok daha mükemmel ve hassas olmasının da alamet kabiliyetinde olduğu kadar parazite karşı mukavemeti az olduğunu düşünmek doğru olur.

Fakat bunlar az sesle çalışmak suretiyle tacizata o kadar maruz kalmamaları icap ederken gittikçe güçlerinin artması nazarı dikkati celbetmektedir.

İstasyonların kuvvetlenmesi parazitinin azalmasına en büyük yardımcı olan bir âlemdir. Bunun için şehirlerde gittikçe radyo dinlemenin güçleşmesini başka sebeplerde aramak yanlış olmaz.

Malumdur ki şehirlerde elektriklerle çalışan ve tacizata sebebiyet veren âletler, motorlar ve evlerde kullandığımız elektrik âletleri günün güne çoğalmaktadır. Bir istatistik yapılabilecek olsa şehir cereyanının müteharrik âletlerinin seneden seneye ne kadar ziyadeleştiği tezahür eder. İşte tacizatin da bu âletlerin nisbetinde tezahürü tabiidir.

Denecek ki Avrupa şehirlerinde bu âletler bizden daha çok kullanılır. Oada radyo âletleri nasıl kullanılabilir? Tacizatin daha çok olması lâzımgelmez mi?

Avrupadaki elektrikle çalışan bu yeni âletler tacizata sebebiyet vermezler. Çünkü böyle âletlerin

İstanbul Radyosunda

Vals ve tango müsabakası

İstanbul radyosunun bir vals ve tango beste müsabakası açtığı okuyucularımıza bildirmiştir. Yalnız Türk vatandaşların iştirak edebilecekleri bu müsabakaya ait müteaddit besteler İstanbul radyo şirketine gönderilmiştir. Müsabaka için hazırlanan eserler ayın sonuna kadar kabul edileceğinden amatör bestekârların hazırladıkları parçaları birân evvel radyo şirketine göndermelerini tavsiye ederiz.

Radyo şirketi bu gelen eserlerin toplamını Olimpiyat spor ve radyo mecmuasında neşreder ve kimlere ait olduğunu da ilân edecektir. Fakat bir çok kimseler muhtelif sebeplerden dolayı mezkûr mecmuada notaları basılacak olan bu eserlerin kimlere ait olduğunu bildirmemesini rica ettiklerinden eserlerin başlarına birer numara konulmakla iktifa edilecektir. Bundan sonra eserler numaralarla ve birbiri ardına İstanbul radyosunda da neşredilerek dinleyicilerin en beğendikleri parçayı intihap etmeleri ve radyo şirketine reylerini göndermeleri rica edilecektir. Ancak müsabaka bittikten sonra mukâfat kazanan eserlerin kimlere ait olduğu ilân edilecektir.

her biri (anti parazit) birer tertibatı muhtetividir. Bu âletlerin elektrik şerrarelerini etrafa yaymalarına mâni olmaktadır. Radyonun tamammı ettiği memleketlerde her motor ve diğer tacizat saçan âletlerde, matbaalarda ve tramvaylarda bu âletlerin kullanılması mecburidir.

Bu sebepten dolayıdır ki ejder merkezleri tabir edilen yeni kuvvetli radyo istasyonları gürlü ve hırıltılarla hopalörümüzze giriyor. Bahsettığımız tertibatın ufak âletlere mahsus olanları ucuzdur. Kullanılan âlet veya motor büyükükçe o nisbette fiat te artır. Fakat bütün bir büyük şehirde bu âletlerin yerleştirilmesi için yüz binlerce liralık bir masrafa muhtaçtır. Bunun için bizde parazite karşı tertibat kullanmak ancak abonelerin çok daha artmasından sonra kabilirdir.

Turgut MİTHAT

Biliyormusunuz ki.

(B.B.C.) İngiliz radyo şirketi yalnız reklâm için senede takriben bir milyon İngiliz veya altı buçuk milyon Türk lirası sarfediyor.

Belçika radyolarında yapılan bütün neşriyat son sistem otomatik aletlerle çelik şeritler üzerine nakledilerek artistler verdikleri konserlerin ne tarzda olduğu hakkında bir fikir edinmeleri için tekrar kendilerine dinletilmektedir ve sonra radyonun neşriyat koleksiyonunu da muhafaza edilmektedir. Bunlar radyonun canlı bir neşriyat tarihidir.

Afrikada müteaddit radyo merkezleri faaliyete geçmiş ve bir çokları da hali inşaattadır. Grahamstown ile Pietermaritzburg'ta bile birer radyo merkezi mevcuttur.

Amerikada mevcut olan 600 kadar radyo istasyonunda 100den fazlası büyük gazete sahipleri tarafından satın alınmıştır. Bunlar gazetecilerin emrinde olup arzu ettikleri neşriyatı bu merkezden neşrederler.

Lehistan radyo idaresi ikmale kalan talebe yardım maksadile radyo ile neşrettiği hususi derslerle muavenet etmektedir.

Amerikada 500 kilovatluk fevkalâde yüksek kudretli merkezler yapılmaktadır. Bunlardan bir kaç hali inşaattadır. Cincinnati'deki 500 kilovatluk merkez de neşriyata başlamıştır.

Avrupalının denize nazaren en yüksek mevkiye bulunan radyo istasyonu İtalyadır. Bu mürsile Monte Rosada olup 4,560 metre irtifamda dr.

Türkiyenin en uzak sentlerinde oturanlar en mühim radyo programlarını günü gününe ancak "Milliyet", radyo sayfalarından takip edebilirler.

1924 senesindenberi Paris operası Müdürü olan tanınmış Fransız bestekâr ve rejisör Mr. Inghelbrecht 27 Eylül akşamı Paris radyosunda bir konser idare edecektir. Bu konseri Viyana radyosu naklen neşreder.

Mell Rita Georg 28 Eylül cuma akşamı Viyana radyosunda şarkı söyleyecek.

Sergilere nasıl halk celbediliyor

Berlin büyük radyo sergisine ziyaretçi celbi için en pratik yol olarak trenlerde gayet ucuz bir tarif tatbik edilmiş ve bu sayede diğer şehirlerden yüz binlerce kişi sergiyi ziyaret etmiştir. Serginin açık bulunduğu müddette Berlin diğer şehirlerden gelenlerden beher kilometre için bir Pfennig, yani bizim paramızla yirmi para tren ücreti alınmıştır.

Radyo haberleri

Bari radyosunda propaganda

İtalyanlar Bari radyo merkezlerinden ecebi lisanlarla öteden beri propaganda yapmaktadırlar. Üç seneye yakın bir zaman dan beri Bari radyosunun Arnavutça neşriyatı nazarı celbedecek kadar uzun idi. Altı aya yakındır ki Arap lisanile şimali Afrika ve Suriye dinleyicilerine mahsus bir neşriyat icra edilmektedir. Arapçayı Hırvat lisanı neşriyatı takip etmiştir. Bu İtalyan beynelmilel lisan postası bununla da kalmıyarak son haftalarda Yunan lisanile neşriyata başlamıştır. Bu hususta Alman radyolarının müreyvici efkârı olan "Mitteilungen" mecmuasında şu şayanı dikkat yazı okunmuştur:

İtalyanın Bari radyo postası neşretmekte olduğu Arap, Arnavut ve Hırvat lisanlarile kalma- yıp 20 ağustos 1934 tarihinden itibaren yeni Yunan lisanile de neşriyatlarına başlamıştır. Bu neşriyat haftada üç gün olacaktır. "Radio courrier" gazetesi bu neşriyatın Roma ile Atınanın birbirlerine daha yaklaşmalarına yardım edeceğini ümit ettiğini kaydederken her iki milletin dostluklarının da kuvvet bulmasına ve birbirlerini anlamasında güçlük çekmeyeceklerini yazmaktadır.

İlk Yunanca neşriyatın küşat resmisi Marconi icra etmiş ve yanında İtalyanın Yunanistan sefiri de hazır bulunmuştur. Ayan arasında ve radyonun mucidi olan Marconi bu hususta şu meâlde bir hitabede bulunmuştur: "Bu medeni vasıtalar ile Yunan ve İtalyan milletleri bugünkü hayat ihtiyacına göre düşüncelerini birbirlerine daha basit bir surette anlatabilecekler ve daha sıkı bir dostluk tesis etmekte güçlük çekmeyeceklerinden eminim."

Berlinde beynelmilel dans akşamları

Balo mevsimi yaklaşmış ve hattâ gelmiştir. Bu münasebetle Berlin radyo binası salonlarında "beynelmilel dans akşamları", ismi altında her perşembe akşamı balolar tertip edilecektir. Buraya Ber-

Radyolarda yemek pişirme usulü öğretilmektedir. Resmimiz (Breslau) radyosunda bir yemek pişirme (Reportaj) icra edildiğini gösteriyor

Londra radyosunda Macar usulü yemek pişirilmesi öğretiliyor

Radyolarda nasıl yemek pişirildiği daima gösterilir. Bilhassa Londra radyo programlarında ev kadınına faydalı bir çok şeyler öğretilir. Son zamanlarda Londra radyosu ecebi memleketlerinin spesyalitelerinden yemeklerin reçeteleri bildirilmektedir. Bu meydana Macar yemeği de gösterilmeğe karar verilerek Budapeşte radyosuna yazılan bir mektupta Macar yemeklerini gösteren bir kitap gönderilmesi rica edilmiştir. Sabah neşriyat saatlerinde ev kadınlara buna benzer daha pek çok faydalı neşriyat icra edilmektedir.

Droitwich yılan hikâyesine döndü

7 Eylülde neşriyata başlaması mukarrer olan Droitwich İngiliz mürsile bir akşam berayır tecrübe çalıştıktan sonra tatili faaliyet etmiş ve küşat resmi bir ay daha teühür etmiştir. Acaba başlayabilecek mi? İnsanın inanmayacağı geliyor.

RADYO PROGRAMI

30 Eylül pazar

İSTANBUL: 18.30: Plâk neşriyatı. 19.20: Ajans haberleri. 19.30: Türk müziği neşriyatı: (Kemanî Reşat, Mesut Cemil, Müstaffer Beyler ve Vecihe, Vâdi Rıza Ahnkarlar.) 21: Ateş - Güneş kulübünde nakil, Ajans ve borsa haberleri. 21.30: Orkestra konseri programı. 823 Khz. BUKREŞ, 364 m. 11.30: Dini neşriyat ve konser. 12: Radyo orkestrası. 13: Musahabe. — Konser. 13.45: Tagannil neşriyatı. 14.15: Haberler. 14.40: Plâk. 17: Köylü neşriyatı. 18: Jean Marcu tanzimi (karışık musiki). 19: Haberler. 19.15: Orkestranın devamı. 20: Üniversite derisi. 20.20: Plâk. 20.45: Konferans. 21: İspanyol musikiisi. 22: Spor. 22.10: Operet musikiisi. 23: Haberler. 223 Khz. VARŞOVA, 1345 m. 18: Dans. 18.50: Musahabe ve radyo piyesi. 20: Hafif musiki. — Musahabe. 21: Akşam konseri. — Musahabe. — Neşeli neşriyat. 23.15 Reklâm ve konser. 23.30: Dans musikiisi. 24: Musahabe. 24.05: Dans. 545 Khz. BUDAPESTE, 550 m. 19: Neşeli musahabe. 19.30: Farfaks sigan tanzimi. 20.40: Musahabe. 21.10: Spor. 21.30: Viyanadan nakil. 23: Haberler. 23.25: Viyolonsel konseri. 24.15: Cazbant. Khz. PRAG, 470 m. 18.45: Almanca neşriyat. 20: Mazepa isimli "Gonchaikovsky'nin operası. — Musahabe. 23.30: Salon orkestrası. Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m. İngiliz akşamı. 20: Konser. 21: Karışık film musikiisi. 21.30: Musahabe. 22: Karışık İngiliz musikiinin devamı. 22.30: Hafif musiki. 23: Karışık konser. 23.30: Dans musikiisi. 686 Khz. BELGRAT, 437 m. 18.30: Dans plakları. 20: Stan Golstannın bestelerinden parçalar. 20.50: Plâk. 21: Musahabe. 22.30: Muhtelif opera parçaları. 22: Radyo piyesi. 22.30: aRdyo orkestrası. 23: Haberler. 23.15: Popüler orkestra musikiisi. ROMA - NAPOLI - BARI, 21.45: Orfeocin eserlerinden "CHOPIN", isimli opera temsili. 851 Khz. BERLIN - Tegel 357 m. 18.30: Stemerin idaresinde Berlin radyo orkestrası. 20: Aktüalite. 20.40: Spor. 21: Zirai neşriyat. (Münevver neşriyatı.) 950 Khz. BRESLAU, 316 m. 19: "Silesya ekimi", isimli neşriyat. 20: Aktüalite. 20.30: Haftanın haber icmalı. 21: Almanca. 21.30: Müntehab halk musikiisi. 21.45: Haberler. 22.45: Haberler. 23.15: Kahvehane musikiisi. 223 Khz. VARŞOVA, 1345 m. 18: Piyanı konseri. 19.25: Musahabe. 18.35: Hafif musiki plakları. — Muhtelif şarkılar. 19.35: Piyanı refakatile. — Keman konseri. — Musahabe. 21: Hafif musiki. 21.45: Haberler. 22.45: Haberler. 23.15: Haberler. 23.30: Konservatüvardan naklen: Klasik

30 Eylül pazar

konser. 22.45: Konferans. 23: Reklâm ve konser. 23.15: Dans musikiisi. 24: Musahabe. 24.05: Dans musikiisi. 545 Khz. BUDAPESTE, 550 m. 18.35: Tagannil konseri. 19.10: Almanca ders. 19.45: Britanya otelinden cazband. 20.40: Karışık neşriyat. 22.30: Haberler. 22.50: Sigan musikiisi. 24: Plâk. Khz. PRAG, 470 m. 18.20: Plâk. 18.25: Musahabe. — Plâk. 18.45: Taganni. 19.20: Almanca neşriyat. 19.55: Musahabe. 20.10: Plâk. 20.15: Rusça ders. 20.30: Şarkılar. 21.10: Piyanı ve taganni. 21.35: Sopran muganniyesi tarafından şarkılar. 22: Klâsik konser. 23.15: Plâk. 23.30: Plâk. Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m. İtalyan şivaresi: 20.35: Akordeon. 21: Dünya haberleri. 21.20: Karışık musiki. 22.15: İtalyan musikiisi. (Radyo orkestrası). 22.45: Haberler. 22.50: İtalyan musikiisi. 23.30: Dans musikiisi. 686 Khz. BELGRAT, 437 m. 19.30: Ders. 20: Beethoven eserlerinden kvartet konseri. 20.40: Reklâm. 20.50: Plâk. 21: Musahabe. 21.30: "Die Istigen Weiber von Windsor", operası. ROMA - NAPOLI - BARI, 21.45: Campari programı. — Musahabe. 23: (takriben) Varyete neşriyatı. 841 Khz. BERLIN - Tegel, 357 m. 19.30: Trio flüt konseri. 20.20: Musahabe. 20.40: Aktüalite. 21: Haberler. 21.10: Hafif musiki. (Waldemar Ha takımı). 21.50: Tagannil konseri. 23: Haberler. 23.20: "Afrika secceleri", isimli neşriyat. 950 Khz. BRESLAU, 316 m. 18.55: Piyanı musikiisi. 19.25: Hinderburga ait sözler. 20: Dans musikiisi. 21: Günün kısa haberleri. 21.10: Kamföden Odeland isimli musikiili temsil. 22.10: Dans musikiisi. 23: Haberler. 23.25: Dans musikiisi. 545 Khz. MÜLACKER, 523 m. 19.30: Musikiili neşriyat. 21: Haberler. 21.30: Virtüöz gitar musikiisi. 21.50: Karışık neşriyat. 23: Haberler. 23.30: Plâk. 24: Gece musikiisi. (3 ce kadar.) 18.25: Piyanı konseri. — Tiyatro Kritikleri 19.20: İlgizlice ders. 19.40: Musahabe. 20: Haberler. 20.10: Konferans. 20.30: Oswald Kabatanın idaresinde Viyana radyosunun 10 uncu yıl dönümünü münasebetle fevkalâde senfonik tagannil konseri. 22: Evangelimann isimli Kienzl'in operası. 24.10: Viyana halk musikiisi ve şarkıları. 1: Dans musikiisi. 823 Khz. BUKREŞ, 364 m. 13 - 15 Gündüz neşriyatı. 18: Karışık konser. 19: Haberler. 19.15: Motot orkestrası. 20: Üniversite. 20.20: Plâk. 21.45: Kongerans. 21: Senfonik konser. (Bach, Brahms). 22: Konferans. 22.15: Senfonik konserin devamı. 23: Haberler. 223 Khz. VARŞOVA, 1345 m. 18.35: Viyolonsel konseri. 18: Konferans. 18.35: Richard Strauss eserlerinden senfonik konser. 19.15: Entimantal konser. 19.45: Edebiyat. 20: "Dan", korosunun konseri. 20.20: Aktüalite. 20.30: Koro konseri. 20.45: Musahabe. 21: Operaya dair sözler. 21.10: "MARIE", operası. 545 Khz. BUDAPESTE, 550 m. 18.50: Keman konseri. (Bach, Kodaly, Falla, Habay). 19.30: Musahabe. 20: Salon musikiisi. 21: Müsamere (Geza Entz.). 21.30: Viyanadan nakil. 23.05: Haberler. 23.30: EDUARDO Bİ-

30 Eylül pazar

ANCO'nun iştirakile Tangoka takımının konseri. Khz. PRAG, 470 m. 18.50: Yugoslav eserlerinden havalar. 19.10: Musahabe. 19.20: Almanca neşriyat. 20.10: Popüler şarkılar. 20.30: Opera parçalarından şarkılar. 20.55: Bulgarlar milli günlerinin tes'it. 21.10: Piyanı konseri. 21.25: Radyo piyesi. 22: Musahabe. 22.35: Viyolonsel refakatile piyanı. 23: Haberler. 23.15: Plâk. 23.30: İngilizce havalar. Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m. Belçika şivaresi. 21: Piyanı konseri. 22: Belçika konseri. 22.45: Musahabe. 22.50: Konserin devamı. 23: Plâk. 23.15: Karışık konser. 686 Khz. BELGRAT, 437 m. 20: Plâk. 20.20: Reklâm. 20.30: Taganni (Yugoslav havaları). 21: Musahabe. 21.30: Viyanadan naklen: Franz Lehár popürüsü. 23: Haberler. 23.15: Radyo orkestrası. ROMA - NAPOLI - BARI, 21.45: Karışık konser. 22.30: "Bis, boccia", isimli bir perdelik komedi. 23: Dans musikiisi. 24: Haberler. 841 Khz. BERLIN - Tegel 357 m. 19.45: Robert Schumann eserlerinden trio konser. 20.25: Av hikâyeleri. 20.40: Aktüalite. 21: Haberler. 21.10: Mozart neşriyat (radyo orkestrası). 22.10: "Der Pfarrer von Eleversulzbach", isimli skeç. 23: aHberler. 23.20: Alman operalarından romantik parçalar. 950 Khz. BRESLAU, 316 m. 19.15: Kvartet refakatile halk şarkıları. 19.50: Musahabe. 20: Harikteki Almanlar neşriyat. 21: Kısa haberler. 21.10: Radyo orkestrası. 23: Son haberler. 23.20: Radyo tekniki. 23.30: Musikiili neşriyat. 24: Hafif musiki. 547 Khz. MÜLACKER, 523 m. 19.30: Halk musikiisi. 20: Şarkı söyleyen vitasi kartları. 21: aHberler. 21.10: Musahabe. 21.50: Radyo orkestrası. 22.30: Monolog. 23.30: Dans musikiisi. 1: Gece musikiisi. 592 Khz. VIYANA 507 m. 18.30: Yeni Avusturya musikiisi. 20: Kilise musikiisi. 21:30: Fransa Lehâr'in idaresinde radyo popürüsü (Vanda Achel, Margit Bokor, Ernst Tautenhayn, Richard Tauber ve bir koro heyetinin iştirakile). 23.10: Milli neşriyat. 23.30: Haberler. 23.50: Askeri konser. 1: Kvartet konseri. 3 Teşrinevvel çarşamba 823 Khz. BUKREŞ, 364 m. 13 - 15 Gündüz neşriyatı. 18: Radyo orkestrası. (hafif musiki). 19: Haberler. 19.15: Solo keman iştirakile parçalar. 20: Üniversite. 20.20: Plâk. 20.45: Konferans. 21: Piyanı - keman konseri. 21.45: Sophie Munteanu tarafından şarkılar. 22.15: Salon orkestrası. 23: Haberler. 23.05: Konserin devamı. 223 Khz. VARŞOVA, 1345 m. 18.35: Taganni (piyanı refakatile). 18.50: Spor. 19: Zirai musahabe. 19.15: Oda musikiisi. 19.45: Konferans. 20: Mandolin konserinin devamı. — Musahabe. 22: Chopinin eserlerinden mürekkep konser. 22.30: Almanca konferans. 22.40: Tagannil konser. 23: Reklâm ve konser. 23.15: Dans musikiisi. 545 Khz. BUDAPESTE, 550 m. 19.30: Raşterin idaresinde orkestra konseri. 20.25: Musahabe. 21: Konservatüvardan naklen oda musikiisi. 22: Harice bir bakış. 23.40: Askeri konser. Khz. PRAG, 470 m. 19.20: Almanca neşriyat. 20.10: Plâk - Mu-

30 Eylül pazar

grat filharmonisi tarafından.) 23.20: Dans plakları. ROMA - NAPOLI - BARI, 21.45: Karışık konser. 23.05: Dans musikiisi. 24: Son haberler. 841 Khz. BERLIN - Tegel 357 m. 19.30: Musahabe. 20: Viyolonsel konseri. (Piyanı refakatile.) 20.40: Aktüalite, haberler. 21.15: "Schenk ein den Weiden holden", isimli musikiili temsil. 23: aHberler. 23.20: Dans musikiisi. 950 Khz. BRESLAU, 316 m. 18.55: Keman konseri. 19.25: Şiir. 20: Musahabe. 21: Kısa haberler. 21.15: (1000) neseli nota. 23: Son haberler. 23.25: Muniiten: Dans musikiisi. 547 Khz. MÜLACKER, 523 m. 19.30: Plâk. 21: aHberler. 21.10: Saar 21.30: Baviera bestelerinden. 22.20: Skeç. 23: Haberler. 24: Çift piyanı konseri. 24.25: Dans plakları. 1 den 3 ce kadar: gece musikiisi. 592 Khz. VIYANA 507 m. 18.40: Keman konseri. Müzahabe. 20.05: Haftanın icmalı. 20.30: Franz Schubert'in şarkılarından. 21.10: Şiirler. 21.30: Radyo kabaresi. 23.30: Haberler. 23.50: Senfonik konser. 5 Teşrinevvel cuma 823 Khz. BUKREŞ, 364 m. 13 - 15 Gündüz neşriyatı. 18: Eglendirci musiki. 19.15: Radyo orkestrası. 20: Üniversite. 20.20: Plâk. 20.45: Kongerans. 21: Beethoven eserlerinden oda musikiisi kvarteti. 21.30: Konferans. 21.45: Şarkılar. 22.15: Piyanı konferans. 22.45: Haberler. 823 Khz. VARŞOVA, 1345 m. 19.15: Tagannil konser. 19.45: Konferans. 20: Hafif musiki. — Aktüalite. 20.30: Dans musikiinin devamı. 21.15: Filharmonik konser. 23.30: Şiirler. 23.40: Reklâm konseri. 23.40: Reklâm ve konser. 24.05: Dans musikiisi. 545 Khz. BUDAPESTE, 550 m. 18.15: İşsizler takımının konseri. Stenografi derisi. 19.40: Oda musikiisi. 20.25: Musahabe. 21: Macar şarkıları. 24: Plâk konseri. Khz. PRAG, 470 m. 19.20: Almanca neşriyat. 21: Viyanadan nakil. 22: Karışık hafif musiki. 23.15: Plâk. 23.30: Rusça neşriyat. Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m. Holânda akşamı. 20.35: aRdyo havaları. 21: Haberler. 21.20: Karışık Holânda musikiisi. 22: aRdyo orkestrası. 22.30: Hille konseri. 22.45: Musahabe. 22.50: Senfonik plâk konseri. 23.25: Cazband. 686 Khz. BELGRAT, 437 m. 20: Plâk. 20.10: Reklâm. 20.20: Plâk. 20.30: Musahabe. 21: Viyanadan naklen: Oswald Kabatanın idaresinde Viyana filharmonik takımının konseri. 23: Haberler. 23.30: Kahvehane konseri. ROMA - NAPOLI - BARI, 21.45: Leo Fallin "Dollâr Presest", isimli operet temsili. 841 Khz. BERLIN - Tegel, 357 m. 19.35: Karışık musiki. 19.55: Musahabe. 20.05: Skeç. 20.25: Aktüalite, havalar. 20.45: Milli neşriyat. 21.15: "Arg", isimli piyes. 22: Yeni Alman musikiisi. 23: aHberler. 23.20: Schubert eserlerinden tagannil konser. 24.30: Medeniyetin sonu isimli skeç. 950 Khz. BRESLAU, 316 m. 18.55: Skeç. 19.20: Gençler için neşriyat. 20: Neşeli havalar. 20.45: Siyasi kısa haberler. 21: Günün haberleri. 21.15: Berlin'den nakil. 22: Müntehab halk musikiisi. 23: Haberler. 23.35: Bachın eserlerinden org musikiisi. 24.15: Plâk. 574 Khz. MÜLACKER, 523 m. 19.30: Neşeli musiki. 20: Solist sanatkarı konseri. 21: Haberler. 21.15: Köylü düğünü neşriyatı. 23: Haberler. 23.30: Dans musikiisi. 1 - 3 gece musikiisi. 592 Khz. VIYANA 507 m. 20.15: Avusturya halk musikiisi. 21.15: Klâsik bir tagannil temsil. 23.05 - 23.10 Avusturya dansları. 23.30: Haberler. 23.50: Orkestra-konseri. 24.45: Dans musikiisi.

Harp akademisini Bitirenler

(Baş 1 inci sahifede)
stajına ayrılan genç erkânı harp zabitanları Fahrettin Paşa tarafından ayrı ayrı diplomatları dağıtılmıştır.

Fahrettin Paşa her genç erkânı harbi tebrük etmiş ve kendi elile diplomatları vermiştir.

Fuat Paşanın sözleri

Bundan sonra harp akademisi kumandanı Fuat Paşa söz almış ve genç erkânı harplere bir çok iyi sözler söylemiştir.

Fuat Paşa demişler ki:
— "Kara harp akademisi mezunları beyler,

Sizlerle beraber kara harp akademisinden (16) senede (462) zabıt diploma alıyorsa. Bu (16) sene içinde akademiden çıkanlar bugün yüzbâşılıkların ilâ ferik rütbesindedir; bölük ilâ kolordu kumandanlıklarında ve muhtelif erkânı harbiye kademelerinde şerefli mevkiilerdedir.

İlk sıfır birincisi kolordu kumandanı Salih Paşa Hazretleridir. Fırka kumandanı olanlar var ki istiklâl harbine genç yüzbâşılıklar olarak girdiler."

Efendiler,
"Sizden bir iki nesil evvelki erkânı harplerin nasıl şartları içinde yetiştiklerini biliyor musunuz?"

Golç Paşa hatıratında; kendisinin mektepteki mesai ve faaliyetini âkim bırakmak için nasıl zorluklara ve entrikalara maruz olduğunu çok acı anlatıyor: Bir gün, ders programında mevcut olan atış tabikatına talebinin niçin çıkarılmadığını mektep müdüründen sormuş, Alman paşasının harbiye talebesine cephaneye dağıtılmasını teklif edildiğini, bunun da Yıldız karşı yapılacak bir hareketin hazırlığı olduğunu saraya bildirmişler.

Mektepteki odasının duvarında asılı olan İstanbul haritası birdenbire kaybolmuş. Bu haritayı geceleyin Yıldız gürültüleri ve saraya en iyi nasıl götürülüp edilebileceğini talebe-yi bu haritaya nazaran arazi eğitimini haber vermişler. Arazi tabikatlarında verilen muharebe meselelerini de mefruz düşman daima Yıldız sırtları diye jüenal etmişler.

Onunla vâzifetene en çok temasta bulunan zabıterin hakkında en ziyade şiddetle hareket ederler, onları takip ve tevkif ederlermiş. Meksak onu tek başına bırakmak ve mesaisini felce uğratmaktır.

Gene bir gün Golç Paşa, erkânı harbiye talebesini arazi tabikatına çıkarırken münâneat edilmek istenmiş. Tabrikata çıkılmış; fakat ertesi gün her arazi tabikatı için saraydan izin alınmasını tebliğ eden bir irade gelmiş.

Sonraları vakta tabikatlara iradesiz çıktıldı ve İstanbul haritaları yasak olmuştaki. Fakat İstanbul gazeteleri için bile erkânı harbiye mektebine girmek yasaktır şiddetle bir istibdat ve tezyik daima hüküm sürdü."

Golç paşa 1883 senesinde yani 51 sene evvel yazdığı bir mektupta diyor ki: "Abdülhamit ve onun hânedarı ve şimdiki hâkim sınıflar iş başında bulundukları müddette Türkiye'nin kurtuluşu için büyük gayretler gösterildi. Fakat erkânı harbiye memurları, Hatırat sahife 121.

Türkiyenin taze kan aklayan, son asır tarhihinin tabiri ile (hasta adam) m yeriinde; kudretli, şerefli, asil Türk cumhuriyetini kuran, asırlardan beri kat'î zaferi susamış orduyu öyle bir zaferle ulaştıran Büyük Başbuğumuz, demin söylediğim şartlar içinde erkânı harbiye mektebinde okudu.

Yarım asır, ordunun mefruz değil, hakiki, düşmanın barındığı bu saray; şimdi, Türkiye Cumhuriyeti'nin yüksek askeri irfan yurdudur. Siz en modern tedris usullerile bu irfan yuvasında, Büyük Gazinin içinde, yetişiniz.

Ulu Başbuğumuza mensup olmakla mübâhi olan meslek, sizin intisap etmeğe namzet bulunduğunuz münahez meslekler. Böyle bir intisap şerefi dünyada ve tarihte yalnız Türk erkânı harp zabitanı nasiptir."

Cevat Paşanın sözleri

Fuat Paşadan sonra Cevat Paşa söz almış ve genç erkânı harplere selâmlyarak demişler ki:
— Efendiler,

Akademik kumandanı Paşa Hazretleri'nin çok güzel sözlerine bir taraftan Müşir Paşa Hazretleri'nin namına, bir taraftan vekâleten bulunmak diğer taraftan da bu müessesenin ilk müdürlerinden biri olmak hakki ile bir iki şey ben de ilâve edeyim."

Sevgili evlatlarım,
Askerlik tahsilinizi muvaffakiyetle ikmalinden sonra orduya çıktınız. Uzun bir müddet aziz vatanı olan merbutiyetinizde orduya çalıştınız. Sai ve gayretinizde ve hüsnü ahlâkımda mukabilinde bu yüksek ilim ve irfan müessesesine kabul olundunuz. Üç sene burada gece ve gündüz çalıştınız. Orduda yeniden vazife ayrılmıştınız.

Cevat Paşa bundan sonra erkânı harp hizmetleri ve kumandanlık gibi büyük vazifelere alan genç erkânı harplere bir çok tevecchülde bulunmuş ve ezcümle demişler ki:
— Bir milletin sulh ve harpte hayat ve mukadderatın destegi kendi ordusudur. Erkânı harp zabıterleri de ordunun mühendisi ve mimarlarıdır.

Sizin yalnız mükteşep ilminiz değil, hüsnü ahlâkımda ve ferâğatî nefsinizde bütün zabitan arkadaşlarımızın hem kumandanlarında ve hem de sizlerle merbut olacaktır. Oyle nazik zamanlar olacak, kumandanlarımızın mesuliyet yükü ile fazla

Parlâmentolar konferansı görüşmelerine devam etti

(Baş 1 inci sahifede)
kâtiplik raporunun görüşülmesine devam olunacağı söyldü ve:
— Söz Necip Ali Beyindir, dedi.
Türk grubu başkanı Necip Ali B. kürsüye gelerek nutkunu söylemeye başladı. Necip Ali Bey nutkunda Türkiye'nin siyasetinden bahsederek bunun memleketle sulh ve cihadta sulh şeklinde ifade edildiğini söyledi. Necip Ali Beyin alkışlanan bu nutkunu aşağıda yazıyoruz:

Necip Ali B. in sözleri

ISTANBUL, 25. A.A. — Parlâmentolar birliği konferansının bu sabahki celsesinde Necip Ali Bey tarafından söylenen nutuk şudur:

Hanmlar, Efendiler,
Yalnız bazı memleketlerin iktisadi faaliyetlerine dair istatistiklere istinat edilecek olursa insana neşe ve emniyet verecek bir netice elde edilebilir. Filhakika bu vesikalara bakarak bütün dünyanın muhtarı olduğu iktisadi buhranın azalmaya başladığına hükmetmek kabildir. Fakat bu buhranın bazı memleketlerde ortadan kalkması maalesef beynelmil iktisadi vaziyetin gündüne selâha doğru gittiğini görmekten çok uzaktır. Daha açtıkça söylemek istemim ki, itihâz edilen bütün tedbirler nihayet mevzii bir mahiyette haizdir ve bu güne kadar, zavallı beşeriyetin baştan başa muhtarı olduğu bu beynelmil buhran hastalığını ortadan kaldırmak için şimdiye kadar hakiki bir formül bulunmamıştır.

Bunun en bariz delili henüz birçok memleketlerin bu buhran iztirapları içinde çarpınmakta olduklarıdır. Birçok konferanslarda müteaddit mutabakkallara mensup buhranla ilgili birçok tedbirler teklif edilmiş. Fakat her tedbir, önüne geçilemeyecek müşkülât ile karşılandı. Londra konferansı bu hususta parlak bir misal addolunabilir.

Şimdiki vaziyete bakarak iktisadi kalkınmanın yeniden serbest mübadüle usulüne rucu ile kabul olabileceğinden ümit var degilim. Milletlerin 914 den evvelki vaziyetinde bulunmadıklarından şüphelenir. Ve o tarihten beri de milletlerin iktisadi ve hukuki münâsebetlerine dair birçok nazariyeler meydana çıkmıştır.

Şunu demek istiyorum ki, bu mütalalar istihkale milletlerin hayatında birer yer tutacaktır. Meselâ, Türk hükümet müteaddit ve acı tecrübelerden sonra, kendi ihtiyaçlarını za tekâbil edecek, milletimizin beynelmil vaziyetine uyabilecek ve memleketin umumi refah seviyesini yükseltecek surette bir senyicilik itihâz etmiştir. Bugün hiçbir memleket yalnız izrai bir memleket gibi kalarak az çok refah içinde yaşaması ihtimali mevcut değil gibidir.

Bu şerait altında bizim gibi senyiyeni yeni tesis ile meşgul olan milletlerin hiçbir tahdidde tabi bir serbest mübadüle usulüne tarafat olmalarına ihtimal yoktur. Eminim ki, münâsebetleri gündüne tezayüt etmekte olan Milletler için iktisadi vaziyetlerini hususi mukavelelerle tanzim etmek bugünün ihtiyacıdır ve hakikate en ziyade tevâfuk edecek bir tedbirdir.

Son zamanlarda kendini gösteren milli cereyanlar geçmiş zamanların cebrî kabul ettirdiği şeraite tabekub etmiyor. Bütün milletlerin en sabit ve en normal esaslar ve vasıtalar üzerinde mutabik kalmaları her milletin beynelmil münâsebatı noktayı nazardan ahenktar ve normal esaslar ve vasıtalar üzerinde mutabik kalmalarını vâbesindedir. Bu hususta en selâhiyettar zevatın yaptıkları teklifât ki neticesi vermiştir. İstihkale beynelmil iktisadi münâsebetlerin sabit ve normal rejimi tahdidî şeraite tabi olmayan bir serbest mübadüle olmaktadır.

Milletlerin iktisadi inkişaf edecek sulh ve beynelmil emniyetin resanet

sıkılacak ve kuvvî mânevîyesi bir dereceye kadar düşer; tereddüt olabilecektir, kendisine kuvvî mümeyyizesi ve müdrikicesi öyle bir hisle öyle müztarip olmayan ve parlak ve açık gönen böyle bir fikirle muhakemeye muktedir bulunan bir müsavır böyle bir zamanlarda ne büyük ve ne kümetli bir yardımcı olur.

Yalnız kumandan kendisinin genç olanın tavsiyesine rıza göstermiş ise, buna mukabil o gençlere muvaffakiyetli sai ve şerefi hissesini gızelendirir."
Bundan sonra demin erkânı harp zabıterile yüksek levacım zabıterine tevecchüde bulunmuş ve hepsini takdir etmiş ve hayatta muvaffakiyetler dileyerek alkışlar arasında sözlerine nihayet vermiştir.

Bundan sonra onuncu yıl marşı çalınmış ve genç erkânı harplerle salonu dolduran bütün büyük adamlar hep bir ağızdan bu marşı söylemişlerdir. Sevdiği günün kutulanması böylece bitmiş ve sonra bahçede hazırlanan dondurma, pasta ve şekerlerden dağıtılarak gelenler ayrılmışlardır.

Diploma alanlar

Kara harp akademisinden diploma alanların isimleri şunlardır:
Bozkurt Ef., Ferruh Ef., Muhiittin Ef., Muzaffer Ef., Miftat Ef., Rağıp Ef., Sükrü Ef., Sadrettin Ef., Hüseyin Avni Ef., Cemal Ef., Mehmet Zeki Ef., Mustafa Sabri Ef., Kâmi Ef., Talât Ef., Hava Gavs Ef., Topçu İsmail Hakki Ef., Piyade Nafiz Ef., Topçu birinci mülazım Muharrem İhsan Ef., piyade Sırrı Ef., piyade Salâhattin Ef., piyade Hasan Hulki Ef., piyade Mehmet Ali Ef., piyade Saim Ef., muhabere Halil Ef., piyade Neşet Ef., piyade Sitka Ef.,

Deniz harp akademisi mezunları
Deniz Binbaşısı Ruhi Halil B. Deniz k. yz. Ridvan Ziya Ef., Deniz k. yz. Münir Asaf Ef., Deniz yz. Rifat Müfit Ef., Deniz yz. Münci Asım Ef.,
Yüksek levacım mektebi mezunları
Binbaşısı Ahmet Tevfik Ef., yz. M. Arif Ef., yz. Raşit Ef., yz. Kemal Ef., yz. Osman Ef., 1 mlz. H. Avni Ef., 1 mlz. Neşet Ef., 1 mlz. Celâl Ef.

bulması ile tabii mecrasına gireceği muhakkaktır. Milletler cemiyeti müessesesi, milletlerin sulh hakkındaki umumi arzularından doğan maddeten ve manen büyük bir eser olmakla beraber, kendisinden beklenen, ümit edilen neticeleri daha vermeyecektir.

Milletler cemiyetini kuvvetlendirmek için yapılan teşebbüslerin akim kalmaması gibi vaziyetler, sulh taraftarlarını mükdeder etmekle beraber, bu büyük sulh müessesesinin beynelmil bir müesseseye olarak mevcudiyetinin, geçen asra nisbette, ileriye doğru ehemmiyetli bir adım olduğuna kanaat. Hatta yakında kararlarını mevkiî icraya koyacak vassatalara malik olacakları da ümit ediyoruz.

Milletler cemiyetine mensup milletler bu yüksek müesseseyi tenkit etmekten ise işâh ve muvaffakiyeti için ne mümkünse yapmalıdır.

Memleketimizi idare eden büyük liderimiz, muhtelif vesilelerle söyledikleri nutuklarında, Türkiye'nin sulh ve müsaleti ilkiüsüne ne kadar tarafat olduğunu ifade etmişlerdir. Memleketle sulh, dünyada sulh. İşte Türkiye Cumhuriyeti'nin en aziz düsturu.

Türkiye, Milletler Cemiyetinin muvaffakiyetine böyle bir haletrihiye ile çabıyor. Türkiye'nin en aziz arzusu, buharları dahilinde, kendi inkişafı için ve dünyada daima yürüyen terakkî ve medeniyetin unsurlarından birisi olmak için çalışabilmek. Balkan misâki işte böyle bir emel ve böyle bir programın muhassalasıdır. Milletler Cemiyetinin rehberliğinde, imza edilecek bu gibi misâkları milletler cemiyetine dünyadaki vazifesini teşsil etmesini bütün kuvvetimizle ümit etmekteyiz.

Dünya harp senelerine benziyor

Başkan: Söz İngiliz murahhası Mösöy Rahs Davis'indir, dedi.

Mösöy Davis umumi kâtipin raporunu beğendiğini, bu raporda mevzu sulh ve silâhları azaltma, işsizlik ve ticaret serbestisi meselelerinin daha ziyade gözü çaktığını söyleyerek sözüne devam etti:

— Dünyanın bugünkü hali 1914 - 1918 yıllarındaki savaş yılları andırıyor. Bugün işsizlikten geçen bir nesil kırılıyor. İnsanîyet harbin verdiği derslerden istifade etmemiştir. Milletler bir taraftan silâhlanmakta, diğer taraftan sulh için çalışmakta, diğler. Hatta bazı kimseler bugün sulh isterseniz, silâhlannızı diyorlar. Halbuki bu zihniyet doğru değildir. Silâhları bırakmak işin harbin doğurdugu neticeleri göz önünde bulundurmak lâzımdır. Sulhın kollanması için de milletler arasında anlaşma - mazlıığı ortadan kaldıracak tedbirler almaldır."

Çalışmamak ne feci şey!

Mösöy Davis, bundan sonra işsizlikten acı acı bahsetti: "İktisadi tedbirlere rağmen işsizlik devam ediyor. Her tarafta çalışmak isteyen birçok gençler bulunduğu halde, yapacak iş bulamamak ne elim bir şeydir. Bu - nu izale edecek tedbirler itihâz edilmelidir."

İngiliz murahhası, sulhın işsizliğe karşı bir tedbir olduğunu işaret ederek İngilterenin sulhperver oldu - ğunu, sulhın her zaman harpen üstün olduğunu ve demokrasinin en iyi edare olduğunu söyledi."

Lehistan murahhasının nutku

Söz sırası Lehistan murahhası ayandan Mösöy Lövenherz'e gelmişti. Leh grupunun reisi bulunan Mösöy Lövenherz ilk söz olarak Türk hükümetine gösterilen iyi karşılama dan dolayı tekrar teşekkür ettikten sonra büyük Başbuğu Gazi Hazretlerini, överek andı. Sözleri bu noktada şiddetle alkışlandı.

Lehistan murahhası uzun süren nutkunda ezcümle dedi ki:
— Türkiye ile dostluğumuzu bütün Lehistan istiyor. Umumi kâtipin raporı iyidir.

Artık harp budunları arasındaki anlaşmazlıkları tasfiye çaresi olmakta çalışıyor. Bütün budunların iyi niyetle ve birlikte çalışmaları neticesine varılmıştır. Budunlar arasında mânevî silâhsızlanmanın ehemmiyeti takdir edilmiştir. Çünkü bütün dünya sulha doğru gidiyor. Yenilik şairimiz olmalıdır. Lehistan bütün budunlarla sulhu temin için çalışıyor."

Mösöy Lövenherz Lehistanın Sovyet Rusya ile olan münâsebetlerine geçerek Sovyetlerle iş birliği edildiğini ve Lehistanın Sovyetlerle ilk defa olarak siyasî münâsebatı giriştiğini söyleyerek sözüne şu suretle devam etti:

— Bu hâdisê dünyanın umumi vaziyetinde mühim bir yer tutmaktadır. Lehistan Rusya ile bir dostluk muahedesi aktetmiş bu suretle Çin seddini yıkmıştır. Bunun sebebi de şarka sulhunu idamesi endişesidir. Bundan başka Almanya ile bir ademi tevacüz misâki aktettilik."

Lehistan murahhasının nutku biraz uzun sürdü. Evvelki günkü celsede her murahhasın on beş dakikadan fazla söz söylememesi hakkında konulan usule rağmen Mösöy Lövenherz yirmi dakikadanberi söylüyor - du.

Bunun için kâtipin umminin ikazı üzerine başkan kendisine ihtarda bulundu. Bununla beraber hatip sözüne devam etti ve ekalliyetler meselesinden bahse başladı.

"Milletler Cemiyetinin ve birliğinin mesaisine rağmen ekalliyetler arasında müsavatsızlık devam ediyor, dedi ve bütün Lehistanın hariciye nazırlarının Cenevrede bu husustaki hattı hareketini tasvip ettiğini söyledi. Mösöy Lövenherz söz olarak Lehistanın parlamenter rejiminden bahsederek, yeni bir kanun ile kadim ve erkeklere müsavi surette revermek hakkını bahşeylediğini söyledi ve yeniden sulhın bahsederek:
— Ümidimiz kesmiyelim, müca-dele edelim ve sulha doğru yürüye -

lim, sözlerle nutkunu bitirdi."

Söz sırası İspanya murahhasının idi. Fakat içtima halinde bulunan silâhsızlanma ve emniyet komisyonu meşgul olduğundan onun yerine Amerika murahhası Mösöy Robinson kürsüye geldi.

Amerikada bugünkü yeni rejim

Mösöy Robinson nutkunda Amerikanın yeni rejimini ve iktisadi buhranın önüne geçmek için mürcâca ettiği tedbirleri anlattı. Amerika hükümeti işsizlere para vermiş, ve deniz inşaat tezgâhlarında, işsizlere iş temin etmiştir. Nafia işlerinde sivil baş teşkilât vücuda getirilmiş ve bu öğürda üç milyar dolar sarfetmiştir. Bankaların vaziyeti ıslah edilmiş sanayi işleri için ayrıca bir program yapılmıştır. Amerika bundan sonra paranın istikrarını işini becermiştir.

Mösöy Robinson'a göre, Amerikada vaziyet ümit vericidir. Amerika sulhperver ve sulhtan hiç bir zaman ayrılmıyacaktır."

Siyah ırkın ateşli bir hatibi

Söz sırası Fransız murahhaslarından Mösöy Candace'a gelmişti. Mösöy Candace, Guadelup mebusudur. Ve siyah ırka mensuptur. Ateşli bir hatip olan Fransız mebusu Fransada birkaç defa nazırlık etmiştir.

Mösöy Candace dünkü nutku ile konferansın en ruhlu dakikalarnı yaşattır. Hissiyata hitap eden sözleri, hakikatlere temas eden fikirleri herkes tarafından samimî surette alkışlanmıştır.

Hatip sözüne şu cümlelerle başladı:

— Buraya gelirken kâtipi umumi Mösöy Boissier bana konferansa raporundan bahsettiğini, dedi. Fakat nasıl olur? Madem ki bu raporun görüşüyoruz, her halde bir şey söylemek lâzımdır. Ben bu hususta dün bu kürsüde söz söyleyen Fransız murahhası Mösöy Roustan'dan daha iyi söyleyemem dedii.

Bundan sonra raporu iyi bulunduğunu söyleyerek sözüne devam etti:

— Ben burada Türkiye'de az zamanda yapılan terakkîyattan ve inkılaplardan bahsederek ve Türkiye'yi tebrük edeceğim. Bunun için de hususi sebeplerim vardır. Bir memleketin tekâmülü ve terakkisi, ne olursa olsun, mâzi ile alakası asla kesilmemelidir. Biz Fransızlar da mâzîyi unutmayız. Her hic bir zaman u - nutmam ki Fransız kralının Türkiye'de Sultan Süleyman gibi bir hamisi vardı."

İnsanlar derilerinin renginden meş'ul değil

Bu sözler şiddetle alkışlandı. Mösöy Candace hitabot kürsüsünün bir taraftan diğer tarafına yürüdü. Murahhasları ve dinleyicileri, sözlerinin nüfuzu altına alarak sözü zenci ırkının bugünkü vaziyetine nakle - derek dedi ki:
— Türkiye ve Fransa, insanlar arasında, derileri ne renkte olursa olsun hiç bir fark gözlemlenmiştir. Türk ordusunda siyah derilî amiraller yetişmiştir ve tayyareciler vardır.

İnsanlar derilerinin renginden dolayı mesul değildirler. Renge ehemmiyet verilmemelidir. Renge samimî kafası ve cildir. Biz dünya - yı ız istediğimiz şay... dijimiz gibi geliyoruz."

Türkler, devam ediniz

Türkler, önünüzde şapkaını çıkarıyorum. Sen sir mektebinde dediklerî gibi, yolunuzda devam ediniz. (Alkışlar).

Mösöy Candace umumi siyasetten ve temsili rejimden bahsederek parlamentarizm'den başka bir rejimin halkın arzusunda tatmin etmeyeceğini söyledi ve temsili rejim, eğer kökünü halktan almazsa, hiç bir kuvveti yoktur, dedi. Mösöy Candace bu bahis üzerinde fazla durarak Bulgaristanda parlamentonun kaldırıldığını şikâyet etti, bu meselede İngiltereyi metetti ve İngiliz parlamentosu, parlamenterlerin anasıdır, dedi."

Hatibin vecizeleri

M. Candace iktisadi vaziyetten bahsederken meclis tahtından şikâyet etti ve Kızım Paşa Hazretlerinin evvelki günkü açış nutkundan bahsederek şu sözleri ilâve etti:

— Kızım Paşa nutkunda Türkiye'nin istihkale ve ihracatını artırmağa ehemmiyet verdiğini söylemiştir. Her millet böyle yaparsa mesele kalmaz.

Biz sulh istiyoruz parlamenter birliğinin bayrağını şu sözler yazılı olmalıdır. Hılâflaflı bitti... Sefalet bitti... Yaşasın sulh, yaşasın kardeşlik ve refah!... (Şiddetle ve sürekli alkışlar)

M. Candace yerine otururken herkes kendisini tebrük etti. Türk murahhasları ellerini memleketimiz hakkındaki cemilek sözlerinden dolayı kendisine teşekkür ettiler."

Macar murahhasının nutku

Reis, Macar murahhaslarından sabık nazır M. Lukacs'a söz verdi. Hatip bilhassa akalliyetler meselesinden bahsetti ve bu mesele halledilmedikçe karışıklık anlaşma olmaz. Bu nokta ehemmiyeti ha izdir. Muahedelerin akalliyetler hakkındaki haklarını laftan ibaret kalıyor. Akalliyetler meselesini tebrük için daimi bir komisyon teşkilî, milletler cemiyeti misâkına muhalif değildir. Böyle bir komisyon teşkil edilmelidir, dedi.

Lehistan murahhaslarından M. Jan Chaiski - Dzieduszycki akalliyetler meselesinden ve dünyanın iktisadi vaziyetinden bahsetti ve kâtipi umminin raporunu iyi bulunduğunu söyledi. Sulh bahsinde Lehistanın sulhperver bir millet olduğunu anlattı.

Lehistan murahhası söze başladığı zaman salon boşalmış gibiydi. Saatte bire yaklaşmıştı. Bununla beraber M. Chaiski Dzieduszycki, 15 dakika söz söylemek hakkını kullanmaktan ferâğat etmedi.

Sözünü bitirince, kâtipi umumi M. Boissier konferans programında 30 ey-

lül paza rgününe konulmuş olan komisyon içtimalarının bugün ve perşembe günleri yapılacağı söyldü ve bundan sonra celse tatil edildi.

Bugünkü içtima

Konferans bugün umumi bir celse yapacak ve emniyet ve silâhsızlanma meselesinin müzakeresine başlayacaktır. Müzakerenin mevzuu emniyet ve silâhsızlanma komisyonunun, heyeti umumiyeye teklif ettiği karar suretidir. Aynı mesele nin müzakeresine öğleden sonra devam edilecektir.

Dünkü gezintiler ve ziyafet

Dün öğleden sonra konferansta çalışılmış ve murahhaslar Türk grubu azasının refakatinde olmak üzere şehirde gezintiler yaptılar. Murahhaslar çamciileri, müzeleri gezmişlerdir.

Akşam üzeri Tokatlıyan otelinde İstanbul belediyesi tarafından murahhaslar şerefine bir ziyafet verilmiştir.

Bu akşam da saat 22 de Türk grubu tarafından, murahhaslar şerefine Dolmabahçe sarayında bir süvare ve malî verilecektir.

Konferans perşembe ve cumartesi günleri de umumi içtimalarına devam edilecektir. Cumartesi günü son celse akte - dilecek ve konferans dağıtılacaktır. O akşam hariciye vekili bey tarafından murahhaslar şerefine Perapalas otelinde bir ziyafet verilecektir.

Programda yapılan tadilat

Program mucibince 30 Eylül pazar günü sabah, iktisadi ve mali komisyon ile ve siyasi ve teşkilat komisyonunun, öğleden sonra da içtimaî meseleler ve müstemlekat ve Ethique komisyonlarının toplanması lâzam geliyordu Programda yapılan tadilat mucibince bugün saat 9,30 da iktisadi ve mali komisyon, ve saat 6 da müstemlekat ve Ethique komisyonu, perşembe günü de saat 6 da siyasi ve içtimaî mesal komisyonu toplanacaktır.

Konsey içtimalı

Evvelki akşam, konferans açılış celsesinden sonra toplanan konseyde 30 uncu konferans ile 31 inci konferansa kadar geçecek müddet için parlâmentolar birliği başkanlığına bir zatın intihabı meselesini teklif etmiştir. Bugünkü başkan M. Bouisson'un yerine Belçika grubu başkanı ve sabık başvekillerden M. Le Comte de Carton de Wiart seçilmiştir.

M. de Wiart Belçikanın milletler cemiyeti mürahhası sıfatıyla Cenevrede bulunmaktadır.

Parlâmentolar birliği başkanlığında bulunan Belçikalıların büyük hizmeti görülmüştür. Konseyde bu intihapta bu noktayı daha ziyade göz önüne alarak M. de Wiart başkanlığı seçilmiştir.

31 inci parlâmentolar konferansı 1935 senesi temmuz ve ya ağustosunda Brükselde toplanacaktır. Belçika istiklâlinin 100 üncü yıl dönümü münâsebetile Brükselde muhtemem merasim yapılacaktır.

Konsey bundan sonra icra komitesi âzalığından çıkan Romanya murahhası M. Lveanon'un yerine Lehistan grubu başkanı ayân âzasından M. Lövenherz, intihap etmiştir.

Silâhsızlanma ve emniyet komisyonunda

Silâhsızlanma ve emniyet komisyonu dün sabah toplanmış ve nisan ayında Cenevrede hazırlanmış olan karar suretini teklif ve bu kararın katî şeklini müzakere etmiştir. Neticede emniyet hakkındaki karar sureti az değişiklikle kabul edilmiştir.

Bu karar bugünkü umumi içtimada müzakere edilecektir.

Amerikan murahhaslar ile bir görüşme

Dün, görüştüğümüz Amerika murahhaslarından M. Thomas Cochran Amerika murahhaslarının konferansına hususi bir programla gelmediklerinden yeni bir mesele ileri sürülmiyeceğini söyleyerek demişler ki:

— Ben bundan evvel Paris ve Londra da toplanan parlâmentolar konferansında da iştirak ettim. İstanbul ilk defa olarak geliyoruz. Burası hakikaten enteresan bir şeydir. Fazla kalmak istemdim, fakat 8 teşrinievvelde Amerikada intihap başlamak üzere olduğundan çabuk dönmeğe mecburuz.

— Amerikada başlıyan grevlerin mahiyeti nedir?

— Amerikada her buhran bir grev le nihayetlenir. Bu, Amerikanın karakteristik halidir. Sonra meseleye reisi cumhurbaşkanına mahale eder ve grevin önü kırılır. Bu defa da böyle olacaktır.

Amerika murahhaslarından M. Oliver de bize vakı olan beyanatında demişler ki:
— Gaziyi İstanbulda bulamadığımızı çok müteessiriz. Burada bilvesile kendisine arzî tanzimat etmek istediğiz.

Konferansta mevzuu bahsölecek emniyet ve silâhsızlanma meselesine bilhassa alakadarsınız. Amerika hükümeti sulhpervir ve bu hususta bizim çihara örnek olmak istiyoruz. Ve konuşmalarımıza karşı takip ettiğimiz siyasetimiz de bunu gösteriyor.

Lehistan başmuraşhası ne diyor?

Lehistan baş muraşhası ayân âzasından M. Dr. Henryk Lövenherz, bütün Lehiler gibi Türk dostu bir devlet adamıdır. M. Lövenherz dün kendisi vâki olan mülakatımızda Lehistanın en ziyade emniyet ve silâhsızlanma meselesini ehemiyet verdiğini anlattı.

— Sulh, emniyet ve silâhsızlanma kadrosu dahilindedir. Bence emniyet temin şartı, silâhları azaltmak kabildir. Emniyet ve silâhsızlanma birbirine bağlı iki meseledir ki, diğer bir çok meselelerin, halli de bunların haline bağlıdır. Lehistan bu noktada iyi niyetini göstermiştir. Askerî bütçemize asla zam yapmayan bir millettir.

Lehistan bugün parlâmento rejiminin demokrasî esaslarına göre tekâmülü için temelli adımı atmıştır. Diyet meclisinin yeni kabul ettiği kanun mucibince bundan sonra Lehistanda erkek ve kadın mü-

Deniz yolları İŞLETMESİ

Acenteleri : Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade
Han. Tel 22740

Ayvalık yolu

ANTALYA vapuru 26 Eylül ÇARŞAMBA 19 da Sirkeci rihümünden kalkacaktır. (6063) 6453

Trabzon sür'at yolu

GÜLCEMAL vapuru 27 Eylül PERŞEMBE 20 de Galata rihümünden kalkacaktır. Gidişte Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Mersin'e. Dönüşte Alanya, Antalya, Küllük, İzmir, Çanakkale'ye uğrayacaktır.

Huzur ve zevk içinde

**100 DEFA TIRAŞ
HASAN TIRAŞ BIÇAKLARI**

Markava dikkat.

AYDA 1 LİRAYA**İNGİLİZCE ve FRANSIZCA Lisan dersleri**

İngiliz ve Belçikalı iki müktedir muallim idaresinde haftada iki ders

AMERİKAN ERKEK LISAN VE TİCARET DERSANESİ

Alemdar caddesi 23 - Telefon: 21737

(2891)

Beyoğlu Tapu Başmemurluğundan:

Istinye'de Çayır başı mahallesinde Hacı Osman bayırına giden caddesi ve kireç ocakları mevkiindeki çayırın emlakı Milliyeden olması itibarıyla tasarruf kaydı Milli Emlak Müdüriyetinin 17-9-934 tarih ve 7407 No. lu tezkere ile talep edilmiş de tasarruf kıyda tesadüf edilemediğinden senetsiz tasarrufat ahkâmına tevfikân muameleyi tescilîyesini yapılmak üzere mahallen tahkikat icra kılınacağından işbu mahal hakkında tasarruf iddiasında bulunanlar mevcut olduğu takdirde tarihi ilândan itibaren on beş gün zarfında vesaili tasarrufiyelerle birlikte olarak Tapu Müdüriyetinde Beyoğlu Tapu Baş Memurluğuna 934-7116 mühimme No. sile müracaatları ilân olunur. (6116)

İstanbul Millî Emlak Müdürlüğünden:

Buğaz içinde Beylerbeyi de eski Şemsi Bey yeni birinci yeni sokakta 944,5 metre muşabbah saha üzerine mebnî yeni 17 No. lu harap evin tamamı 350 lira muhammen bedel üzerinden açık arttırma usulile satılacaktır. İsteklilerin 10-10-934 Çarşamba günü saat on dörtte 27 lira pey akçesile müracaat eylemeleri. (M) (5887)

**Beyoğlu Akşam Kız San'at
Mektebi Müdürlüğünden:**

1 — Mektebimiz Tepebaşı'nda Perapalas oteli yanında eski İstanbul kulübü binasına nakletmiştir.
2 — Dikmiş - Biçki, Şapkaçılık, Resim, Nakış, Kadın ve erkek çamaşırları, kolacılık, ev idaresi, Yemek pişirme, Pastacılık, Türkçe hesap, Çocukbakımı ve lisan dersleri için talebe kaydı devam etmektedir.
3 — Derslere 1 Teşrinievvel 934 de başlanacaktır. (6083)

Tahlisiye Umum Müdürlüğünden:

Kapalı zarf usulile müna kasaya konulan ve keşif bedeli (7727) liradan ibaret bulunan Marmara adasının karşısında Hayırsız ada fenerinin bulunduğu mevkiideki sis düdüğüne ait makina dairesi inşaatına talip zuhur etmediğinden aynı şerait dairesinde ve bir hafta müddetle pazarlığa konulmuştur. 2 Teşrinievvel 934 tarihinde müsadirî salı günü saat 2 de pazarlıkla ihalesi icra kılınacağından taliplerin Çiniî Rihtım hanındaki İdareî Merkeziyeye müracaatları. (6084)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

80 Kilo Şerit halinde Çelik: "0,15,, 60 x m/m eb'adında
80 " " " " : "0,20,, 56 x m/m "
80 " " " " : "0,22,, 115 x m/m "
Satın alacak bu (190) kilo Çelik şeridi vermek isteyenlerin pazarlığa iştirak etmek üzere (13-10-934) cumartesi günü saat (15) te (yüzde 7,5) teminatları ile Cibaliye almış komisyonuna müracaatları. (6016)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLANLARI

2320, 2322, 2330, 2332, 2333, 2335, 2340, 2345, 2362, 2370, 2373, 2385, 2387, 2389, 2393, 2313, 2396, 2801, 2403, 2454, 2505, 2506, 2507, 2508

Yukarıda cüzdan numaraları yazılı Hususî İdare Tekaüt, yetim ve dulların ikinci Uç aylık avanslarına ait bordrolar hususî İdareler Tekaüt Sandığı İdare Hey'efî Riyasetinden gönderilerek Ziraat Bankasına tevdi olunmuştur. Müracaatla avansların almaları. (6073)

**Hilâhahmer Merkezi
Umumîsinden:**

Eskişehir Hilâhahmer anbarında, Demir variller, eski sistem Ford otomobilleri ve binek karoserileri vesaire 27 Eylül 934 tarihinde satılacağından taliplerin müracaatları. (2714)

Türk Ticaret ve Sanayi Bankası Tasfiye Memurluğundan:

Hali tasfiyede bulunan Türk Ticaret ve Sanayi Bankasının alacaklıları ile akdedildiği konkordato mucibince mukademe bin liraya kadar olan alacaklılara olbaptaki ilân mucibince tevziat icra kılınmış olduğundan on bin lirayı mütevaciz alacaklıların evvelce makbuzları miktarının yüzde ona ikmal edilmek üzere 1 Teşrinievvel 934 tarihli pazartesi gününden itibaren her gün sabahları saat 10-13 e kadar alacaklılar alacaklarını ve hüviyetlerini müsbit vesaili hamilen taşhanda beşinci katta kain Tasfiye memurluğuna müracaatları lüzumu ilân olunur. (2929)

İLAN

Alacaklıları ile konkordato akt eylemek üzere İstanbul İcra dairesi tetkik merciin den kedisine iki ay mühlet verilen Galatada Gümrük sokağında 11 ve 4 numaralı mağazalara kösele ve Deri ticareti ile müstegil Aleksandr Posancic ve Ş. si şirketinin tekliif eylediği konkordato projesini müzakere etmek üzere alacaklıların 9 teşrinievvel 1934 tarihine müsadirî salı günü saat 14 de İstanbulda 4 üncü Vakıf han 3 üncü kat No. 28-29 Mehi Sait Beyin yazıhanesinde toplanmaları ve toplanmaya tekkaddüm eden 10 gün zarfında vesaili tetkik edebilecekleri ilân olunur. (2892)

Komiser Fahreddin

İstanbul Harici Askerî Kıtaat ilânları.

Kayseri Garnizonunun mevaddı iagesi münakasaya çıkarılmıştır. Hangi cins erzaktan ne miktar alınacağı ile teminatı muvakkate miktarları ve ihale günleri aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir. Hariçten gelecek müteahhitlere kolaylık olmak için müteakip iki günde bütün kalemlerin münakasalarının bitirilmesi kararlaştırılmış ve münakasa günleri ona göre tesbit edilmiştir. Yine bu maksatla taksitlerin de senede üç veya dört defa alınması tensip olunmuştur. Merkezde şartnameleri görmek isteyenler her gün müracaat edebilirler hariçten arzu edenlerin de şartname suretleri posta ile gönderilir. Münakasaya iştirak edeceklerin vaktinde Kayseriye gelerek komisyona müracaat eylemeleri ilân olunur. (5503)

Erzakin Cinsi	Miktarı	Ihale tarih ve günü	Saat	Ihale şekli
Elmek	170,000	26-9-934	Çarşamba 11	Kapalı zarfla
Sade Yağ	12,000	" "	" "	" "
Zeytin yağ	4,200	" "	" "	" "
Toz Şeker	5,500	" "	" "	" "
Mercimek	10,000	" "	" "	" "
Nohut	220,000	" "	" "	" "
Bulgur	42,000	" "	" "	" "
Kuru Fasulya	30,000	" "	" "	" "
Kok Kömürü	234,000	27-9-934	Perşembe 11	" "
Kriple Maden K.	150,000	" "	" "	" "
Meşe Kömürü	3,000	" "	" "	" "
Arpa	141,000	" "	" "	" "
Pirinç	16,000	" "	" "	" "
Kuru Üzüm	9,000	" "	" "	" "
Gaz Yağı	2,000	" "	" "	" "
Tuz	12,000	" "	" "	" "
Saman	360,000	" "	" "	" "
Sabun	8,000	" "	" "	" "

5908

Samsunda bulunan kıtaatın ihtiyacı için aşağıda cins ve miktarları ve ihale günleri gösterilen 3 kalem Erzak ve saire münakasaya konulmuştur. Talipler şeraiti öğrenmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için muayyen günlerde ihale saatlerine kadar teminat makbuzlarıyla Komisyona müracaatları. (5904) (273) 340,000 Arpa 9-10-934 salı saat 14 te münakasası kapalı 320,000 Saman 9-10-934 salı saat 15 te, münakasası açık 850,000 Odun 10-10-934 çarşamba saat 14 te münakasası kapalı. 6239

Garp Hd. Liva kıt'atının ihtiyacı olan ve aşağıda cins ve miktarı yazılı erzak 20 gün müddetle açık münakasaya konulmuştur .8-10-934 pazartesi günü saat 14 de ihaleleri yapılacağından taliplerin yüzde 7,5 teminat akçeleriyle birlikte belli gün ve saatte gelmeleri ve şeraiti öğrenmek isteyenlerin her gün Liva satılma komisyonuna müracaatları. (276) (5933)

Kilo	Cinsi
75000	Kuru Ot
75000	Kuru Ot
67500	Saman
67500	Saman
110000	Arpa
110000	Arpa

6276

Izmit ve Tuzladaki kıt'at hayvanatının ihtiyacı olan (392400) kilo arpa kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. İhalesi 7 Birinci Teşrin 934 pazar günü saat 15 dedir. İsteklilerin şartnaemyi görmek üzere her gün ve taliplerin de tayin edilen vakitte Fırka satılma komisyonuna müracaatları. (275) (5934) 6277

Pmarhisar kıt'atının senelik 921,920 kilo arpasına talip çıkmadığından tekrar pazarlığa konulmuştur. Pazarlığı 30-9-934 pazar günü saat 15 tedir. Evsaf ve şeraiti eskisi gibidir. Taliplerin belli gün ve saatte komisyona müracaatları. (310) (6068) 6438

Samsun Garnizonunda bulunan ve bulundurulacak olan kıt'at ve müessesatın ihtiyacı olan 360 bin kilo unu kapalı olarak münakasaya konulmuştur. İhalesi 30-9-934 pazar günü saat 14 tedir. Teminatı muvakkatesi 2430 liradır. Taliplerin şeraiti öğrenmek üzere

her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. (241) (5734) 6089

Tekirdağ kıt'atı için 12,000 kilo koyun etine kapalı zarfla münakasasında verilen fiyat pa halı görüldüğünden 29-9-934 cumartesi günü pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve pazarlığa girişeceklerin belli gün ve saatte Tekirdağ'da satılma komisyonuna müracaatları. (243) (5735) 6090

Çorlu ve Muratlıda kıt'at ihtiyacı için 2055 kilo Domates salçası açık münakasa ile alınacaktır. Münakasa günü 7-10-934 pazar günü saat 15 tedir. Evsaf ve şeraitini görmek isteyenlerin her gün ve münakasaya iştirak için de belli gün ve saatte teminatlarıyla birlikte Çorludaki komisyona müracaatları. (271) (5843) 6197

Vize Kıt'atının ihtiyacı olan 5096 ve Pmarhisar kıt'atının ihtiyacı olan 4091 kilo Sabun açık münakasaya konulmuştur. Talip çıkmadığından tekrar yirmi gün münakasaya konulmuştur. Münakasa günü 20-10-934 saat 15 tedir. Evsafı görecekle her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin belli gün ve saatte komisyona müracaatları. (270) (5844) 6198

Konyadaki kıtaat ve müessesat ihtiyacı için münakasaya konulan 875,000 kilo Una yevmi münakasada verilen fiyat pahallı görüldüğünden yev mi ihale 27-9-934 Perşembe günü saat 15 tedir. Taliplerin vakti muayyeninde 4922 liralık teminatları ile birlikte Komisyonomuza müracaatları. (178) (5375) 5838

Çorlu Askerî Hastanesinin ihtiyacı için (5957) kilo yoğurt açık münakasa ile satın alınacaktır. İhale günü 29 Eylül 934 cumartesi günü saat 15,30 dadır. Evsaf ve şeraitini görmek isteyenlerin her gün münakasaya iştirak edeceklerin belli gün ve saatlerde teminatlarıyla Çorluda komisyonomuza müracaatları. (5500) 5905

Çorlu Askerî hastanesinin ihtiyacı için açık münakasa ile (5957) kilo süt alınacaktır. İhale günü 29 Eylül 934 cumartesi günü saat 15 tedir. Evsaf ve şeraitini görmek isteyenlerin her gün münakasaya iştirak edeceklerin belli gün ve

Satılık ambalajlık kâğıt

İdaremize müracaat

Afyon Sıhhat Müdürlüğünden:

Afyonkarahisar Memleket Hastanesi 934 senesi Eczayi tıbbiye ihtiyacı münakasaya konulmuştur. İhalesi 17 Teşrinievvel 934 çarşamba günü saat 15 de Afyon Vilayeti Daimî Encümeninde icra edilecektir. Talip olanların listeyi ve şartnameyi görmek üzere İstanbul ve Ankara Sıhhat Müdüriyetlerine müracaatları ilân olunur. (5974) 6327

Fabrika ve Havuzlar**Müdüriyetinden:**

Aşağıda eb'at ve miktarı yazılı dört köşe ve toparlak çarşız köhner ağacı pazarlıkla mübayaa edilecektir. Vermek isteyenlerin (150) lira pey akçesile bu ayın 27 inci perşembe günü saat (11) de İdaremiz Levazım ve Ticaret Şubesinde bulunmaları. (6045)

Adet	Kalınlığı	Uzunluğu
8	Toparlak 25 - 30	17
16	Dört köşe 20 - 25	10
16		9
16		8
4		12

6449

Ankara Belediye Reisliğinden:

Mezbahada yapılması takarrur eden firikorifik tesisatı için icap eden proje, şartname ve keşifnamenin hazırlanması müddeti görülen lüzuma ve vaki müracaatlara binaen 2 Teşrinievvel 934 salı gününe kadar uzatılmıştır. Taliplerin hazırlayacakları proje, şartname ve keşifnameleri mezkûr gün-de saat on yediye kadar Belediye Reisliğine vermeleri ilân olunur. (5760) 6143

İÇ TİCARET UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

30 İkinci Teşrin 330 tarihli kanun hükümlerine göre tescil edilmiş olan ecnebi şirketlerinden Amerika tabiiyetli (Sokoni Vakum Korporasyon — Socony Vacuum Corporation) şirketi bu kere, ahiren şirket esas mukavelenamesinin bazı maddelerinin tadil edildiğini ve bu arada şirket unvanının (Sokoni Vakum Oil Kompani Inkorporeyted — Socony Vacuum Oil Company Incorporated) olarak tebedil ve sermayesinin 600.000.000 dolara tenzil edildiğini bildirmiş ve lüzumge-len vesikayı vermiştir.

Keyfiyet kanuni hükümlere uygun görülmüş olmakla ilân olunur.

(2899)

**Liseler Alım Satım Komisyonu
Reisliğinden:**

Kabataş Lisesi için yapıtırlacak 230 adet sıra kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. İhale 13 Teşrinievvel 934 saat dörtte komisyondadır. Şartname ve nümuneleri görmek isteyenlerin komisyon kâtipliğine uğramaları. (5986) 6375

İstanbul Millî Emlak Müdürlüğünden:

Bir senelik kirası Galata'da Bereketzade mahalle sinde yüksek kaldırıma Lira rımda Cilâciyan apartmanının altında 46 No. lu dükkân 180

"	"	"	"	"	"	240
"	"	48	"	"	"	240
"	"	50	"	"	"	240

Yukarıdaki dükkânlar iki sen e müddetle açık arttırma suretile kiraya verilecektir. İsteklilerin 10-10-934 çarşamba günü saat on dörtte pey akçeleri ile müracaatları. (M) (5943)

saatte teminatlarıyla Çorluda Komisyonomuza müracaatları. (5501) 5906

Vize kıt'atı ihtiyacı için 5371 kilo kuru soğan 14662 kilo patates, 3456 kilo pirinç, 26615 kilo kuru fasulya, 7861 kilo mercimek, 3790 kilo makkarna 2219 kilo sade yağ, 2976 kilo Zeytin yağı, 600 kilo Zeytin danesi, 1260 kilo kuru üzüm, 2456 kilo Şeker ve Pmarhisar kıt'atı için de 2208 kilo Toz şeker aleni münakasası 29 Eylül 934 cumartesi gününe talik edilmiştir. Taliplerin evsaf ve şeraitini öğrenmek isteyenler her gün pazarlığa iştirak edeceklerin belli gün ve saatte teminatlarıyla beraber Çorludaki Komisyonomuza müracaatları. (313) (6108)

Uçyüz Elli ton kok kömürüne pazarlık gününde talip zuhur etmediğinden pazarlığı 29-9-934 cumartesi saat on altı buçuğa talik edilmiştir. Evsaf ve şeraitini öğrenmek isteyenler her gün pazarlığa iştirak edeceklerin belli gün ve saatte teminatlarıyla beraber Çorludaki Komisyonomuza müracaatları. (314) (6109)

Kapalı zarfla münakasaya konulan 214 bin kilo Samana en son teklif edilen bir kuruş 20 santim fiyat pahallı görüldüğünden bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur. Pazarlık günü 29-9-934 cumartesi günü saat 17 dir. Taliplerin evsaf ve şeraitin görmek üzere her gün öğleden evvel ve pazarlığa iştirak edeceklerin belli gün ve saatte teminatlarıyla Çorludaki Komisyonomuza müracaatları. (315) (6110)

On Bir bin kilo toz şekerin pa

HASAN KUVVET ŞURUBU

Zaafı umumî, kansızlık ve kemik hastalıklarına şifaî tesirleri çoktur. Çocuklar, gençler genç kızlar ve ihtiyarlar her yaşta istimal edebilirler.

NIŞANTAŞINDA

LEYLİ ve NEHARİ — KIZ ve ERKEK

FEYZİYE LİSESİ

Memleketimizin en eski hususî mektebidir ve resmî mekteplere muadil olduğu tasdik edilmiştir. Ana, İlk, Orta ve Lise kısımları Fen ve Edebiyat şubeleri vardır. (Feyziye mektepleri Cemiyetinin) İdaresi altında manevî bir şahsiyettir. Talebesinin talim ve terbiyesine kısıncıklıkla bağ olduğunu muvaffakiyeti ile ispat etmiştir. İsteyen talebe velilerine mektep tarifnamesi gönderilir, Lise ve orta kısım mezuniyet ikmal imtihanlarına 1 Eylülde ve sınıf ikmal imtihanlarına 22 Eylülde mektepte başlanacaktır. ve kayıt için hergün mektebe müracaat edilebilir. Telefon: 44039 [5619]

Istiklâl Lisesi Müdürlüğünden:

- 1 — İlk, Orta ve Lise kısımlarına kız ve erkek leylî ve neharî talebe kaydına devam olunmaktadır.
- 2 — Onuncu ve onbirinci sınıflarda neharî talebe için yer kalmamıştır.
- 3 — Eski talebe EYLÜLÜN YİRMİ BEŞİNE KADAR kaydını yenilettirmemiş ise takdirde haklarını kaybetmiş olacaktır. (Memleketinde olan talebe mektupla müracaat edebilir.)
- 4 — Kayıt için hergün saat ondan on yediye kadar müracaat edilebilir.
- 5 — İsteyenlere, mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı, Polis merkezi arkası. Tel. 22534 (2007) 5772

Şişli: Yıldız: Telefon: 4.2282

Şemsülmekâtip

Yarım asırlık bir talim yavaştır

Yıva, ilk ve orta sınıflara hergün leylî ve neharî kız ve erkek talebe kayıt olunur. Tedrisata teşrinievvelin birinde başlanacaktır.

İSTANBUL

Kibrit Satıcılarına

- 1 — 1 Teşrinievvel 1934 ten itibaren halka BÜYÜK KUTU KIBRİTLER 60 PARAYA, KÜÇÜK KUTU KIBRİTLER 50 PARAYA satılacaktır.
- 2 — Ellerinde eski fiatten kibrit bulunan satıcılar 29 Eylülde kadar kibritlerini aşağıda gösterilen mahallere iade edeceklerdir. Bu tarihten sonra vuku bulacak herhangi bir talep veya müddeiyat kat'iyen nazarı itibara alınmayacaktır.
- 3 — 1 Teşrinievvelden itibaren perakendecilere terkolunacak bey'ye ve ikramiyeler aşağıda gösterilmiştir.
BÜYÜK KUTULAR İÇİN: 4% (Yüzde dört) bey'ye
KÜÇÜK KUTULAR İÇİN: 4% (Yüzde dört) bey'ye ve 4% ikramiye ki cem'an 8% (Yüzde sekiz).

Türkiye Kibrit ve Çakmak İnhisarları

İSTANBUL ACENTALİĞİ

Tahir Tahmis sokak No. 52

Müracaat Mahalleri:

Istanbul	Mehmet Ali Efendi Aksaray Ordu caddesi 202 numaralı tütücü.
Istanbul	Ali Efendi Fatih Atpazarı caddesi 2 numaralı bakkaliye mağazası.
Bakırköy	Bedros Efendi - İstanbul caddesi kurukahveci.
Beyoğlu	Pangaltı Kurtuluş caddesi 33 numaralı kurukahveci.
Beyoğlu	Ali Efendi İstiklâl caddesi Ağacami karşı 163 No.
Beyoğlu	Sadık efendi Kalyoncukulluk 2-24 numaralı tütücü.
Galata	Moiz Efendi Kürekçiler.
Beşiktaş	Abbas Efendi İhlamur Küçükhamam 26 No. tütücü.
Üsküdar	Ali Efendi Horhor çeşme karşı 40 No.
Kadıköy	Haydar Efendi Kilise meydanı 38 No.
Ortaköy	Malül İbrahim Uncu sokak 26 No.
Büyükdere	İbad Efendi Piyasa caddesi 64 No.
Beykoz	Nihat Efendi İskele karşı 70 No.
Büyükdere	Macar caddesi 14 No.

6422

Karaciğer - Mide - Barsak - Taş - Kum hastalıklarına

TUZLA İÇMELERİ VE OTELİ

15 Teşrinievvelde kadar Köprüden 6,30 - 7,35 - 8,05 - 9,50 - 11 - 12,15 - 15,10 - 16,45 te Haydarpaşaya giden vapurların trenleri içmelere giderler.

6190

Sihhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden:

Muayene ve tedavi evleri ihtiyacı için 102 kalem ilaç ve tıbbî malzeme kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur. 29-9-1934 cumartesi günü saat on beşte Ankara'da Vekâlet binasında Satın Alma Komisyonunda ihalesi yapılacaktır. Taliplerin şartname, liste ve tevzi cetvelini görmek üzere Ankara'da Vekâlet İçtimaî Muavenet Umum Müdürlüğüne ve İstanbul'da Sihhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğüne müracaatları ve şartnamesi veçhile hazırlanmış pey akçesi ve teklif mektuplarını muayyen vaktinde Satın Alma Komisyonuna vermeleri ilân olunur. (5488) 5933

VAPURCULUK

TURK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALİĞİ
Liman Han, Telefon: 22925.

İzmir sür'at yolu SAKARYA vapuru

Her PERŞEMBE günü saat 16 da Galata rıhtımından kalkar doğru İzmir gider. Bu vapur her pazar günü saat 16 da İzmirden kalkıp doğru İstanbul gelir.

Karabiga yolu

CUMARTESİ ve ÇARŞAMBA günleri saat 20 de Top-hane rıhtımından bir vapur kalkar. Gidiş ve dönüşte mutad iskelelere uğrar.

İzmit yolu

CUMA, PAZAR, SALI, ÇARŞAMBA, günleri bir vapur saat 9 da Tophane rıhtımından kalkar.

İmroz yolu

Her PERŞEMBE günü Tophane rıhtımından saat 18 de bir vapur kalkar. Gidiş ve dönüşte Gelibolu, Lapseki, Çanakkale iskelelerine uğrar.

Bakınız, işte bu halis ve hakiki!

Ağrıların ve soğuk algınlığın serî ve kalî tesirli devası, ambalaj ve komprimelerinde alâmeti lârfkasını taşıyan hakiki ASPIRİNDİR.

Haydarpaşa Lisesinden: Leylî ve neharî talebe kaydı hergün yapılır.

(6048) 6451

Gedikpaşada İstanbul Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Çanakkalede Jandarma mektepleri ve hastanesiyle Bayramcı ve Gelibolu Jandarma birliklerinin senelik erzakları için Çanakkalede Jandarma mektepleri satınalma komisyonunca tevahihi muhtelifede yapılp müsbet netice vermeyen aşağıdaki cetvelde cins miktarları yazılı erzakın yapılmış olan münakasaların hükümsüz addiyle yeniden münakasaya konmaları icap etmiş ve Çanakkalede Jandarma mektepleri satınalma komisyonu ile İstanbulda Gedikpaşadaki komisyonumuzda erzakın hizalarında yazılı gün ve saatlerde münakasaların icrası mükarrer bulunmuştur. İsteklilerin şeraiti öğrendikten sonra talip olacaklar erzaka ait ilk teminatlarıyla muayyen gün ve saatlerde Çanakkalede Jandarma mektepleri satın alma komisyonuna veya Gedikpaşadaki komisyonumuzda müracaatları. (5951)

Erzakın cinsi	Miktari Kilo	Münakasa tarihi	Gün	saat	
Oduun	145000	9-10-934	Salı	16	Açık Münakasası
Zeytin yağı	10950	10-10-934	Çarşamba	10	Kapalı zarf münakasası
Zeytin Danesi	11200				
Nohut	33550	10-10-934	Çarşamba	15	Açık Münakasası
Kuru Ot	230800	" " 934	Çarşamba	16	Açık Münakasası
Makarna	23600	" " "	" "	17	Kapalı zarf münakasası
Şehriye	11450	" " "	" "		
İrmik	2830	" " "	" "		
Kuru fasulya	72800	11-10-934	Perşembe	15	Kapalı zarf münakasası

6323

Yüksek Mühendis Mektebi

Rektörlüğünden:

Riyaziye	Tarihi	Satır	Saati
Fizik, Kimya, Türkçe, Tahrir	2-10-934	Salı	9
Mektebe kaydedilen efendilerden meccanî leylî olmak isteyenlerin müsabaka imtihanları	2-10-934	Salı	13,30

Mektebe kaydedilen efendilerden meccanî leylî olmak isteyenlerin müsabaka imtihanları 2-10-934 salı günü yukarıdaki saatlerde yapılacaktır. (5984) 6374

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

4819 adet Kazan borusu : Kapalı zarfla münakasası : 4 Birinci Teşrin 934 Perşembe günü saat 14 de. Deniz kuvvetleri ihtiyacı için yukarıda cins ve miktarı yazılı bir kalem malzeme hizasını da gösterilen gün ve saatte kapalı zarfla münakasaya konmuş olur. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için de o gün ve saatte Kasmpaşada kâin komisyon müracaatları. (5576) 6022

Akay İşletmesi Müdürlüğünden:

Sonbahar mevsimine ait t rifle, 26 - Eylül - 934 Çarşamba sabahından başlayacaktır. Tarifeler Gışelerde satılmaktadır. (6035) 6413

UMUM

Kibrit Acentalarına

- 1 — 1 Teşrinievvel 1934 tarihinden itibaren perakende olarak halka beher BÜYÜK KUTU KIBRİT 60 paraya ve beher KÜÇÜK KUTU KIBRİT 50 paraya satılacaktır.
- 2 — Acentalar, 30 Eylül 1934 tarihinde, gerek ellerinde bulunan ve gerek satılmak üzere perakendecilere venip te henüz satılmamış olan kibritleri zikrolunan tarihte merkezlerinde toplayarak miktarlarını aşağıda yazılı şekilde tesbit ettirmek mecburiyetindedirler.
- 3 — Acentalar, perakendecilerden geri alacakları kibritler için perakendecilerine evvelce vermiş oldukları bedeli hesap edecek ve mezkûr bedel mukabilinde 1 Teşrinievvel 1934 ten itibaren yeni satış fiati, yeni bey'ye ve ikramiyelerini hesap etmek suretile kibrit vereceklerdir.
- 4 — Acentanın gerek kendi deposunda bulunan ve gerekse perakendecilerden geri alacakları kibritler 30 Eylül 934 tarihinde mahallî malmemuru, malmemuru bulunmayan yerlerde mahallî mülkiye memuru huzurunda tatad edilerek 4 nüsha zabıt varakası yapılacak ve bu zabıtlar malmemuru ve acenta tarafından imza edilecektir. Zabıt varakalarından bir nüshası malmemurunda, bir nüshası acentada kalacak ve diğer iki nüshasını da acenta derhal taahhütlü olarak şirkete gönderecektir.
- 5 — Acentalar yukarıdaki maddeye tevfiikan 30 Eylül 1934 tarihinde henüz satılmamış olan bütün kibritleri toplayacaklarından, ondan sonra kimin tarafından ve herhangi sebebe müstenit olursa olsun hiçbir talep ve iddia nazara alınmayacaktır.
- 6 — Acentaların, gerek perakendecilerden 30 Eylül tarihine kadar geri alacakları kibritler bedeli mukabilinde 1 Teşrinievvelden itibaren verecekleri kibritler için ve gerekse 1 Teşrinievvelden itibaren satacakları kibritler için perakendecilere verecekleri bey'ye ve ikramiyeler aşağıda gösterilmiştir:
BÜYÜK KUTU KIBRİTLER İÇİN 4% (YÜZDE DÖRT),
KÜÇÜK KUTU KIBRİTLER İÇİN 8% (YÜZDE SEKİZ) (bunun yüzde dördü bey'ye ve yüzde dördü ikramiyedir.)
- 7 — Acentaların işbu muameleden mütevellit heaplari zabıt varakalarındaki mevcutlarına nazaran şirkette tesviye edilecektir.

Türkiye Kibrit ve Çakmak İnhisarı

6423

1 Teşrinievvel 1934 ten başlayacak Yeni Kibrit Fiatleri

Büyük kutu: 60 para Küçük kutu: 50 para

- 1 — Halen 70 paraya satılmakta olan büyük kutu kibritlerin 1 Teşrinievvelden itibaren 60 paraya, ve halen 60 paraya satılmakta olan küçük kutu kibritlerin de 50 paraya satılacağı muhterem halka ilân ve fazla talep eden satıcıların derhal şirkete veya acentalarına ihbar edilmeleri rica olunur.
- 2 — Acentalar perakendecilerin ellerindeki kibritleri 30 Eylül 1934 tarihine kadar geri alacaklarından muhterem halkın kibritsiz kalmamaları için bir kaç günlük ihtiyaçlarını şimdiden temin etmeleri mercudur.

TÜRKİYE KIBRİT ve ÇAKMAK İNHİSARI

6424

Umumi Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET,
Gazetecilik ve matbaacılık T. A. Ş.